

Ikt. sz.: KOB/66-2/2015/NŐMA

Nőma-3/2015. sz. ülés
(Nőma-3/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális bizottsága Női Méltóságért Albizottságának**
2015. november 10-én, kedden, 9 óra 38 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 569. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Az ülés megnyitása	5
A nők biztonsága. A nők biztonságát szolgáló intézkedések és intézmények	5
<i>Dr. Miskolczi Barna miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium) előadása</i>	6
<i>Dr. Kisé dr. Szabó Adrienn (Belügyminisztérium) előadása</i>	8
<i>Németh Ágnes (Országos Rendőr-főkapitányság) előadása</i>	11
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	15
<i>Válaszok</i>	18
A napközbeni ellátás helyzete, családbarát közintézmények	21
<i>Fűrész Tünde helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója</i>	22
<i>Kérdések</i>	24
<i>Válaszok</i>	30
<i>Az ülésen megjelent civil szervezetek és szakszervezet képviselőinek hozzászólásai</i>	36
<i>Dr. Mátay Katalin elnök (Magyarországi Családi Napközik Közhasznú Egyesület) hozzászólása</i>	36
<i>Szűcs Viktória elnök (Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete) hozzászólása</i>	37
<i>Alföldi Andrea elnök (Magyar Nők Szövetsége) hozzászólása</i>	39
<i>Keveházi Katalin (JÓL-LÉT Alapítvány, Magyar Női Érdekérvényesítő Szövetség) hozzászólása</i>	40
<i>Elnöki zárszó</i>	41
Az ülés berekesztése	41

Napirendi javaslat

1. A nők biztonsága. A nők biztonságát szolgáló intézkedések és intézmények

Előadók:

A Belügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium képviselői

2. A napközbeni ellátás helyzete, családbarát közintézmények

Előadó:

Fűrész Tünde, az Emberi Erőforrások Minisztériumának helyettes államtitkára

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dunai Mónika** (Fidesz), az albizottság elnöke
Ikotity István (LMP), az albizottság alelnöke
Simon Róbert Balázs (Fidesz)
Törő Gábor (Fidesz)
Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP)
Dúró Dóra (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Vinnai Győző (Fidesz) Dunai Mónikának (Fidesz)
Kunhalmi Ágnes (MSZP) Ikotity Istvánnak (LMP)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella, a bizottság munkatársa

Megjelentek

Hozzászólók

Dr. Kisné dr. Szabó Adrienn osztályvezető (Belügyminisztérium)
Németh Ágnes r. ezredes osztályvezető (Országos Rendőr-
főkapitányság)
Dr. Miskolczi Barna miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium)
Dr. Tallódi Zoltán főosztályvezető-helyettes (Igazságügyi
Minisztérium)
Fűrész Tünde helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások
Minisztériuma)
Alföldi Andrea elnök (Magyar Nők Szövetsége)
Dr. Mátay Katalin elnök (Magyar Családi Napközök Közhasznú
Egyesülete)
Szűcs Viktória (Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete)
Kevházi Katalin (JÓL-LÉT Alapítvány, Magyar Női Érdekérvényesítő
Szövetség)
Dr. Szél Bernadett országgyűlési képviselő (LMP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 38 perc)

Az ülés megnyitása

DUNAI MÓNKA (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a Női Méltóságért Albizottság mai ülésén megjelenteket. Tisztelettel köszöntöm az albizottság tagjait, a szakértőket és a minisztériumok, államtitkárságok meghívottjait, őket mindjárt be is fogom mutatni. Rajtuk kívül szeretettel üdvözlöm Szél Bernadett képviselő asszonyt.

Engedjék meg, hogy bemutassam az 1. napirendi pontunkhoz érkezett meghívottjainkat! Elsőként Németh Ágnes ezredes asszonyt, az ORFK részéről, köszönjük szépen, hogy elfogadta meghívásunkat. Dr. Kisné Szabó Adrienn, a Belügyminisztérium osztályvezetőjét üdvözljük szeretettel. Dr. Miskolczi Barna miniszteri biztosnak köszönjük szépen, hogy elfogadta meghívásomat. És dr. Tallódi Zoltán főosztályvezető-helyettest is üdvözljük, az Igazságügyi Minisztériumból.

Megállapítom, hogy az albizottság határozatképes, jelen van az albizottság nyolc tagja közül hét fő.

Kérdezem, hogy a kiküldött napirendi pontokkal kapcsolatban van-e valakinek észrevétele vagy módosítási szándéka. Amennyiben van, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyet nem látok.

Akkor most a napirendről fogunk szavazni a meghívóban szereplő sorrendben és tartalommal. Az 1. napirendi pontunk: „A nők biztonsága. A nők biztonságát szolgáló intézkedések és intézmények”. Itt annyi módosítás van, hogy nemcsak a Belügyminisztérium képviselője, hanem a Belügyminisztérium képviselői és az Igazságügyi Minisztérium képviselői az előadók. Majd szünetet fogunk tartani 11 órától. Azt gondolom, azért jó lenne 11 óra előtt 10 perccel befejezni legalább, hogy a bizottsági ülésre itt a termet fel lehessen készíteni. Majd 12 óra 30 perctől pontosan kezdjük a 2. napirendi pontunkkal „A napközbeni ellátás helyzete, családbarát közintézmények” címmel. Itt az előadónk Fűrész Tünde, az EMMI helyettes államtitkára lesz majd. A 3. napirendi pontunk pedig az egyebek.

Kérem, szavazzunk a napirendről! Aki elfogadja, kérem, az kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ez 6 igen szavazat. Akkor viszont nem jól mondtam, mert két hiányzónk van. Tehát akkor helyesbítünk: hatan vagyunk jelen, de akkor is határozatképes az albizottság. Hatán vagyunk jelen, de hét szavazat van, merthogy bejelentem, Vinnai Győzöt én fogom helyettesíteni ezen az albizottsági ülésen.

A nők biztonsága. A nők biztonságát szolgáló intézkedések és intézmények

Akkor megnyitom az 1. napirendünket „A nők biztonsága. A nők biztonságát szolgáló intézkedések és intézmények” címmel. Nagyon fontos témát tűzött az albizottság napirendjére, hiszen tudjuk nagyon jól, hogy Magyarországon, de az egész világon az áldozattá válás kockázatát leginkább a fiatal lányok, a nők, illetve az idősök és ezen belül is - a statisztikai adatok azt mutatják, hogy az idős egyedülállóak többsége nő - az idős egyedülálló nők korosztálya hordozza. Ezért hívtuk vendégeinket, hogy ezt a témát szakemberek jelenlétében, az ő előadásukkal vezessük be. Azt javaslom a tisztelt albizottságnak, hogy első körben hallgassunk meg három előadást a két minisztérium részéről, illetve az ORFK részéről, majd ezt követően egy körben először csak a kérdéseinket tegyük fel az előadókhöz, és meglátjuk, hogy az idő mennyire

haladt előre. Amennyiben a kérdések után már nem nyílik lehetőség az albizottság vitájára és a javaslatok megtételére, akkor - azt fogom javasolni - a fél egyes kezdéskor ezt tudjuk majd folytatni.

Akkor elsőként felkérem Miskolczi Barna miniszteri biztost, hogy tartsa meg előadását.

Dr. Miskolczi Barna miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium) előadása

DR. MISKOLCZI BARNA miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Albizottság! Köszönöm szépen.

Jómagam a nők elleni erőszakos cselekményeknek a büntetőjogi vonatkozásáról szeretnék beszélni, hiszen a büntetőjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkárság képviselőjeként vagyok itt, azt vezetem az Igazságügyi Minisztériumban. De még mielőtt erre a témára konkrétan rátérnék, tehát a bűncselekményekre, azt szeretném hangsúlyozni, hogy a büntetőjog abból a szempontból különösen érzékeny, hogy a büntetőjog előtt, tehát a büntető törvények előtt mindenkinek egyenlőnek minősül, függetlenül nemtől, hovatartozástól. Ehhez képest van lehetőség arra, hogy a nők, a gyermekek vagy bármilyen védett csoporthoz tartozó személyek jogait védjük a büntetőjog által is, erre tényállások születettek, és jól tudjuk azt, hogy az elmúlt évek erőfeszítései közül nem kevés irányult arra, hogy a védett csoportokhoz tartozó személyeket büntetőjogi védelemben részesítsük.

Ennek különösen fontos részét képezi két tényállás: a közösség tagja elleni erőszak, illetve a közösség tagja elleni uszítás, hiszen ott kifejezetten bizonyos védett csoportok védelme került a büntetőjog fókuszába. Természetesen bármely csoport lehet ilyen védett vagy sérülékeny csoport, függetlenül sok mindentől, a törvény sem sorolja fel ezeket a csoportokat, csupán egyfajta példálózó felsorolást enged meg magának, tehát a nem, faj, vallás, szexuális irányultság stb. Azonban a büntetőjog ennél jóval tovább ment, és észlelve azokat a törekvéseket, azokat az igényeket a társadalom részéről, hogy fokozottabb védelemben részesítsük most már konkrétan a gyermekek és a nők jogait, egyeztetve civil szervezetekkel, amelyek ezekhez a csoportokhoz tartozó személyek érdekeit védik, került sor a büntetőjognak a mindennapi élet igényeihez történő hozzáalakítására, hiszen azért a büntetőjog nem egy statikus jogág, a legstatikusabbak közül való, de azért nem statikus teljes egészében, azért a felmerülő igényekhez, az új élethelyzetekhez a büntetőjognak is alkalmazkodnia kell természetesen.

Ennek következtében észlelte az Országgyűlés is azt, hogy igény merült fel arra, hogy a nők és a gyermekek jogait fokozottabban védjük, és ennek egyik megvalósulása a büntető törvénykönyvben kell hogy megtörténjen. Hiszen már 2012-ben egy országos népi kezdeményezést indított civil szervezet ennek érdekében, és az Országgyűlés ezt a népi kezdeményezést aztán felkarolta és el is fogadta, és országgyűlési határozat született annak érdekében, hogy büntetőjogi tényállás óvja a kapcsolati erőszakok áldozatait. Nyilván kiemelten a nőkről van szó, de azért nem lehet ezt kizárólag a nőkre és a gyermekekre korlátozni, hiszen az ilyen jellegű erőszak érhet férfiakat is, illetve a megfogalmazása a tényállásnak, illetve címének is olyan, hogy természetesen nemcsak a nőket, hanem az LMBTQ-társadalom bármely irányultsághoz vagy identitáshoz tartozó képviselőit is képes legyen védeni abban az esetben, hogyha ők ilyen élethelyzetbe kerülnek.

Az Országgyűlés tehát határozatot hozott, és egyetértett a családon belüli erőszak önálló tényállásban történő szabályozásával. Ennek az a jelentősége, hogy az ilyen jellegű cselekményeket a büntető törvénykönyv korábban védte, csak nem önálló tényállásban és nem olyan súllyal, mint amilyen súllyal kellett volna. Az önálló tényállás egy munkacsoport megalakítását követően, illetve a munkacsoport munkájának a következményeként alakult ki. A munkacsoportban természetesen a népi kezdeményezést megindító civil szervezet is helyet kapott, illetve egyéb, főleg nővédő civil szervezetek is részt vettek a munkacsoportban, de emellett a Legfőbb Ügyészség is és mások is. Tehát ez egy viszonylag nagy munkacsoport volt, és sikerült egy olyan kompromisszumot kialakítani, aminek a következményeképpen kialakult egy normaszöveg. Azonban az új Btk., a 2012. évi C. törvény ehhez képest még változott, és még jobban hangsúlyozták a törvény alkotói a nők és a gyermekek jogait ebben a tényállásban, hiszen most már nemcsak kifejezetten a fizikai bántalmazás, hanem a lelki bántalmazás, a lelki sérelem okozása is bekerült a tényállásba. Természetesen ez is azért alakult így ki, mert a jogszabály előkészítői észlelték az ez irányú társadalmi igényt, amit ezúttal nemcsak a kormányzat, hanem a civil szervezetek is közvetítettek a törvény-előkészítő felé.

Itt el kell mondanom azt, hogy viszonylag intenzív volt az új Btk. előkészítő szakaszában a civil szervezetekkel való együttműködés, és nemcsak ebben a tényállásban, de másutt is látható ennek eredménye. Kifejezetten a közösség tagjai elleni erőszak bűncselekményében, annak a mikénti alakulásában tetten érhetők a civil szervezetek kezdeményezései, illetve a környezet és természet elleni bűncselekményeknél szintén, de ennél meg aztán különösen hangsúlyosan.

Hozzá kell tennem, hogy a büntetőjogi reform - ami 2010-ben kezdődött, és majd le fog zárulni 2017 legvégén - utolsó elemeként most a büntetőeljárás törvényen dolgozik a minisztérium, és ennek keretében is egyeztet a civil szervezetekkel, már meg is történtek az első ülések, amiről szerencsére utána kaptunk visszajelzéseket a civil szervezetektől. Mi ezeket mindig figyelembe vesszük, és megpróbáljuk beépíteni az igényeiket most a büntetőeljárás törvénybe, de ugyanez történt a Btk.-val.

Ami kifejezetten a kapcsolati erőszak bűncselekményét illeti, itt még egy dologra szeretném felhívni a figyelmet. Maga a fogalom, maga a bűncselekmény elnevezése is nagy viták tárgya volt, és igazából a jogszabály előkészítői eredetileg talán nem is ezt a címet szerették volna adni a tényállásnak. A civil szervezetek voltak azok, amelyek megállapodtak abban, hogy ők mit szeretnének, és végül is ez jelent meg az elnevezésben, tehát a „kapcsolati erőszak” a civil szervezetek kezdeményezésére nyerte el ezt a címét.

A jogszabályok előkészítői a „háztartáson belüli erőszak” elnevezést szerették volna alkalmazni, mert a „kapcsolati erőszak” nem fedi le szerintünk az összes olyan eseményt és lehetséges forgatókönyvet, amit viszont maga a tényállás pedig büntetni rendel. Ha nagyon szűken értelmezzük a kapcsolatot, akkor elképzelhető, hogy kiestek volna a háló lyukain olyan személyek és olyan magatartások, amelyeknek még benne kellene lenni, ha pedig tágan, akkor a kapcsolatba meg minden belefér, így az túl tág és túl absztrakt. Tehát az élethelyzetet magát jobban leképezte volna szerintünk a „háztartáson belüli erőszak”, de ez tényleg csak fogalmakon történő lovaglás. Mindazonáltal ez elég fontos volt ahhoz, hogy erre azért külön kitérjünk az üléseken és egyeztetéseken. Így végül ezzel a névvel került be a Btk.-ba a bűncselekmény.

Úgy gondolom, maga a törvényi tényállás most már viszonylag szélesen és jól leképezi azokat az élethelyzeteket, és megfelelő választ tud adni ezekre az élethelyzetekre. Az más kérdés egyébként, hogy miként lehet ezt bizonyítani, hiszen arról majd lehet, hogy a rendőrség képviselője tud jobb felvilágosítást adni, hogy milyen bizonyítási nehézségek merülnek fel ezekkel a bűncselekményekkel kapcsolatban. Sajnos az a helyzet, hogy az ilyen jellegű bűncselekmények tanúja sértett is egyúttal a legtöbb esetben, és ha például ő visszavonja a vallomását, akkor sem a rendőrség, sem az ügyészség nem tud mit tenni.

Mindazonáltal maga a szabályozás megfelel az európai trendeknek, illetve némely ponton még azokon túl is mutat. Volt vita arról, hogy a szexuális bűncselekményeket is bevonja a jogszabály előkészítője is, aztán majd a jogalkotó ebbe a körbe, azonban arra jutottunk, hogy a szexuális bűncselekmények sui generis bűncselekményként sokkal súlyosabban büntetendő cselekmények, mint ha bevonnánk a családon belüli erőszak körébe, és ott azoknak a büntetési tétéleivel tennénk büntetendővé őket. Így ezek maradtak külön, illetve nem is merült fel azzal kapcsolatos igény, hogy súlyosabban legyen büntetendő egy szexuális bűncselekmény csak azért, mert azt háztartáson belül követik el, hiszen e tekintetben valószínűleg elmosódnak már a különbségek, és nem lehetne igazán pontosan megindokolni, hogy miért kellene enyhébb büntetést adni egy olyan személynek, aki egy vadidegent erőszakol meg, mintsem egy olyan személyt, akit ismer és esetleg vele kapcsolatban áll. Tehát ezek elég súlyos büntetési tétellel rendelt bűncselekmények jelenleg is.

Én ennyit szerettem volna elmondani, és ahogy az elnök asszony is mondta, ha kérdések vannak, akkor majd a napirend szerint megpróbálok azokra a legjobb tudásom szerint válaszolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen dr. Miskolczi Barna miniszteri biztosnak bevezető előadását. Egy ügyrendi bejelentenivaló van: mégpedig az, hogy Kunhalmi Ágnes, az albizottság tagja, jelezte, hogy ma helyettesítési megbízást adott Ikotity István alelnök úrnak.

Akkor most második előadónknak adom meg a szót, Németh Ágnesnek, az Országos Rendőr-főkapitányság osztályvezetőjének. *(Jelzésre:)* Vagy úgy javasolja, hogy fordítva?

NÉMETH ÁGNES (Országos Rendőr-főkapitányság): Igen, mégiscsak a minisztérium kezdje.

ELNÖK: Igen, igen, gondolom, az előadásokat úgy egyeztették, hogy egymásra épülnek. Akkor elsőként megadom a szót a Belügyminisztérium osztályvezetőjének, dr. Kisné Szabó Adriennek.

Dr. Kisné dr. Szabó Adrienn (Belügyminisztérium) előadása

DR. KISNÉ DR. SZABÓ ADRIENN (Belügyminisztérium): Jó napot kívánok! Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Albizottság! Engedjék meg, hogy először bemutatkozzam! Dr. Kisné dr. Szabó Adrienn vagyok, a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkárságán dolgozom, a rendőri együttműködésért felelős osztályt vezetem. Azért vagyunk mi itt tulajdonképpen ennél a napirendi pontnál, hogy az emberkereskedelem elleni magyarországi fellépés különböző

aspektusait röviden megvilágítsuk önöknek, aztán természetesen, ha van kérdésük, akkor állok szíves rendelkezésükre.

Ha megengedik, először egy általános helyzetképpel kezdeném azt, ahogy mi kormányzati oldalról látjuk ezt a kérdést. Magyarország az emberkereskedelem szempontjából kiindulási és tranzitország egyben. Természetesen a belső emberkereskedelem is növekvő tendenciát mutat, de nekünk a nemzetközi együttműködés ebből a szempontból meghatározó, és azt hiszem, az albizottság mai napirendi pontja, a nők biztonsága szempontjából is meghatározó tényező a kiindulási jelleg.

Az emberkereskedelem magyar áldozatai döntő többségükben ugyanis szexuális kizsákmányolás áldozatai lesznek. Egyre szélesebb a paletta egyébként az emberkereskedelem egyéb megjelenési formái tekintetében is, tehát egyre nagyobb a munkacélú kizsákmányolás áldozatainak a száma, illetőleg ezen belül is megoszlik: mezőgazdasági munka tekintetében kizsákmányolt, háztartásban végzett kényszermunka, illetőleg rabszolgotartáshoz hasonló egyéb kizsákmányolási formák is megjelennek.

Magyar állampolgárok elsősorban Nyugat-Európában jelennek meg áldozatként. Kiemelendő ebből a szempontból Hollandia, Svájc, Belgium, Németország és Ausztria és az utóbbi időben egyre inkább az Egyesült Királyság is.

Az áldozattá válás okai között push és pull faktor vagy kényszerítő, vonzó tényező jeleníthető meg. Természetesen mindenki a jobb élet reményében indul el külföldre, aztán nem feltétlenül azt kapja, amit ígérek neki, vagy amiben reménykedik, ugyanakkor azt látjuk, hogy jelentős motiváló tényező az a kiszolgáltatott itthoni élethelyzet, amiből menekülés címén próbálnak meg kikeveredni az áldozatok, és sajnos gyakran emiatt kerülnek bajba. Ezt most már a munkacélú kizsákmányolásnál is egyértelműen látjuk.

A szexuális kizsákmányolás áldozatai többségükben nők, ezt el kell ismernünk, és a szexuális kizsákmányolás elleni fellépés szembesül a legnagyobb kihívásokkal is egyben. Ennek egy jelentős oka az, hogy nincs egészen konszenzus a szexuális munka megítélése szempontjából: elismerjük munkaként, nem ismerjük el munkaként. A szexuális kizsákmányolás körében a látencia is a legmagasabb.

Ami a hazai fellépést illeti. Azt hiszem, a jogszabályi háttérrel alapvetően problémáink nincsenek, a lehető legmagasabb szintű védelmet biztosítja az Alaptörvény, amely nevesíti is az emberkereskedelmet: senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, szolgaságban tartani, és külön kiemeli, hogy tilos az emberkereskedelem. Korábban ilyen rendelkezés nem volt az Alaptörvény szintjén. Az állam tehát tevőlegesen föllép annak érdekében, hogy megelőzzük az áldozattá válást, különös tekintettel a sérülékeny csoportokra.

Ami miatt mi itt vagyunk, vagy ami miatt a Belügyminisztérium képviseli ezt a napirendi pontot, az az, hogy a kormányzati fellépésben a nemzeti koordinációt a Belügyminisztérium európai uniós és nemzetközi helyettes államtitkára látja el, dr. Berta Krisztina, ő az emberkereskedelem elleni nemzeti koordinátor, ő egy kormányzati koordinátor. Az előző kormányzati stratégiánk meghatározta már a nemzeti koordinátor szerepét az emberkereskedelem elleni hazai fellépésben. Létezik egy erre épített kormányzati mechanizmus, amely magába foglalja valamennyi olyan érintett tárca, illetőleg egyéb kormányzati szerv képviselőjét, akinek releváns szerepe lehet a kormányzati szintű fellépésben; és 2011 óta ezt a nemzeti mechanizmust

kiegészíti egy úgynevezett NGO-kerekasztal is, amely a területen tevékenykedő, illetőleg az emberkereskedelem elleni küzdelemhez kapcsolható tevékenységet végző civil szervezeteknek biztosít egy olyan fórumot, ahol megoszthatjuk egymással a tapasztalatainkat, felvethetjük a problémáinkat, és megpróbálunk erre valamilyen közös megoldást találni. Mi ezt egy nagyon hasznos fórumnak tekintjük, és úgy látjuk, hogy most már a civil oldalon is egyre nagyobb népszerűségnek örvend ez a lehetőség és ez az együttműködési forma.

Ami a jogszabályi helyzetet és a nemzeti mechanizmus felépülését egyaránt lefedi, az tulajdonképpen az a nemzetközi jogszabályi keret, ami a rendelkezésünkre áll. Ratifikáltuk a vonatkozó Európa tanácsi egyezményt, a 197-es számú, emberkereskedelem elleni fellépésről szóló egyezményt. Illetőleg határidőben implementáltuk a 2011/36-os EU-irányelvet, ami szintén az emberkereskedelem elleni küzdelemnek fontos mérföldköveit határozza meg számunka. Mindezek alapján és mindezek figyelembevételével, illetőleg az európai stratégiai fellépés szempontrendszerét követve megalkottuk a saját új stratégiánkat 2013-2016-os időtávban, amely a mi álláspontunk szerint igyekszik minden olyan szempontot figyelembe venni, amely egy hatékony nemzeti fellépés elemeinek kiépítéséhez szükséges.

A stratégia végrehajtása jelenleg folyamatban van, időtávja valószínűleg kihúzódik, ennek pedig az az oka, hogy e mögött a stratégia mögött jelentős kormányzati források is húzódnak, tehát nem csupán stratégiát alkottunk, hanem megpróbáljuk azt végre is hajtani. A végrehajtásnak alapját képező pénzügyi források jelentős része azonban az úgynevezett belső biztonsági alaphól, tehát európai uniós forrásból származik, ami a vártnál kicsit később kezdte meg a működését, az első pályázatokra most került sor, 2015 szeptemberében, és januárban és decemberben is lesznek kiírások. Tehát ami forrást igénylő tevékenység, azt most tudjuk igazából beindítani.

Az említettek kifejezetten csak emberkereskedelem elleni fellépésre irányulnak, mármint az említett európai, illetőleg nemzetközi jogi aktusok, de mást is figyelembe veszünk a munkánk során. Nagyban segíti egyébként az emberkereskedelem elleni hatékony küzdelmet az áldozatsegítésről szóló európai irányelv is, amelynek az átültetése egyébként Magyarországon már megtörtént. Most a rendeleti szintű, tehát már a végrehajtási szabályoknak a kidolgozása van folyamatban. Az IM-rendelet vonatkozásában már ez is megtörtént, a BM-rendelet vonatkozásában folyamatban van. De alapvetően magával az áldozatsegítéssel foglalkozó jogszabályi háttér jelentős pozitív változásokon ment keresztül, köszönhetően az új európai uniós irányelv implementálásának.

Ami a büntetőjogi fellépést illeti. A jogszabályi hététeret alapvetően rendezettnek tartjuk. Nyilván nem egy tényállásban kezeljük az emberkereskedelem elleni fellépést, van, aki ezt előnyösnek tartja, van, aki ezt hátrányosnak tartja. Mindig próbáljuk követni a megfelelő európai trendeket, illetőleg azokat a nemzetközi ajánlásokat, amelyek különböző értékelések nyomán hozzánk eljutnak. Most is folyamatban van egy ilyennek a vizsgálata, amit az ET-egyezmény kapcsán a GRETA bocsátott a rendelkezésünkre. Tehát igyekszünk ezen is folyamatos fejlődést mutatni, de azt gondoljuk, hogy az új büntető törvénykönyv hatálybalépésével egy alapvetően sokkal potensebb fellépést elősegítő tényállás került be a büntető törvénykönyvbe már önmagában az emberkereskedelem specifikus megjelenése vonatkozásában is.

Még egy kiegészítés talán, és akkor Ágnes szerepe is rögtön világosabbá válik. Van nekünk nemzeti bűnmegelőzési stratégiánk is, amelynek szintén egyes aspektusai nem csupán a nők biztonsága vonatkozásában, hanem kifejezetten az emberkereskedelem vonatkozásában is tartalmaznak intézkedéseket, természetesen csak nagyon érintőlegesen, hiszen a saját ágazati stratégiánk talán egy picit sokkal fontosabb ezen a területen. De azt gondolom, hogy általánosságban ezt is föl szoktuk sorolni, másrészt meg szoktuk említeni, hogy vannak olyan általános elemei, amelynek eredményeit ezen a területen is használni tudjuk.

A bevezetőmben már említettem, hogy jelentős mértékben kiindulási ország vagyunk az emberkereskedelem szempontjából, ezért mi nagyon nagy hangsúlyt fektetünk a nemzetközi együttműködésünkre. Kifejezetten pozitív előrelépések vannak Hollandia és Belgium irányába. Ez köszönhető egy olyan európai uniós projektnek, amelyben kifejezetten áldozatirányítási mechanizmus összehangolásán dolgozunk. Ezt próbáljuk majd adaptálni Svájc vonatkozásában is, ha egyszer ez nekünk összejön a közeljövőben. Illetve jelentősen erősítettünk a rendészeti fellépés vonalán is. Tehát azokat a szervezett bűnözői csoportokat, amelyek ezekben az uniós országokban, kifejezett uniós célszolgáinkban tevékenykednek, a velük szembeni hatékonyabb fellépést is próbáltuk azért előtérbe helyezni az elmúlt időszakban. Én azt gondolom, hogy sajtóhírekből is értesülhettek talán az albizottság tisztelt tagjai arról, hogy elsősorban az Egyesült Királyságban, de Hollandiában is jelentős... (*Németh Ágnes: Belgiumban.*) - tehát olyan büntetőeljárások indultak, amelyek valóban érzékenyen érintették azokat a csoportokat is, amelyek ezen a területen szervezett bűnözői körökként tevékenykedtek.

Ennek is van egyébként uniós kerete ráadásul, tehát a szervezett bűnözés elleni koordinált fellépés az Európai Unióban most egy meghatározott mechanizmus alapján működik, és ez a mechanizmus lehetőséget ad, hogy kvázi projektalapon működjenek a rendészeti szervek együtt, és konkrét ügyekben, konkrét problémára célzottan reagálva, együtt, az Europol segítségével valóban hatékony fellépést és megfelelő ügyeket tudjanak produkálni.

Még néhány szót talán a megelőzésről. Én azt gondolom - és ezzel majd át tudjuk vezetni az előadás folytatását Ágnes előadására -, hogy nehéz terület, de ez az a terület, ahol nagyon jól együtt tudunk működni összkormányzati szinten is és a civilekkel is annak érdekében, hogy köztudatformáló, tudatosságnövelő, picit hatékonyabb megelőző programokat tudjunk megvalósítani. Nyilván mi a magunk részéről jelentős szerepet tulajdonítunk a tréningnek is, a saját nemzeti stratégiánkban jelentős forrásokat és erőforrásokat próbáltunk meg arra fókuszálni, hogy ezen a területen jelentős előrelépést érjünk el. És az eddigi eredményekről vagy esetleg erről az aspektusról Ágnes konkrétan is be tud majd számolni.

Köszönöm szépen, egyelőre ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen osztályvezető asszonynak. És akkor most kérem Németh Ágnes ezredes asszonyt, az ORFK részéről, hogy tartsa meg előadását.

Németh Ágnes (Országos Rendőr-főkapitányság) előadása

NÉMETH ÁGNES (Országos Rendőr-főkapitányság): Jó napot kívánok! Nagyon szépen köszönöm a meghívást. Én az Országos Rendőr-főkapitányságon a bűnmegelőzési osztályt vezetem.

Hadd kapcsolódjak akkor először az előttem szólókhoz! A büntetőeljárás nehézsége - így akár egy kapcsolati erőszaknál, vagy általában olyan eseményeknél, ahol egy állítás és egy tagadás van -, hogy borzasztó nehéz megtalálni azokat a bizonyító erejű dolgokat, állításokat, tanúkat, tárgyakat, amelyek aztán majd segítik a büntetőeljárást, illetve majd az ítélethozatalt is, hiszen nekünk mindig arra kell fókuszálnunk, hogy a bíró elé olyan anyag kerüljön, hogy megfelelő döntést tudjon hozni. Tehát nagyon sokszor a kapcsolati erőszaknál, a családon belüli erőszaknál vagy olyan esetekben, ahol nők a sértettek, nehezen találunk tanút, nagyon kevesen szeretnének ebben nyilatkozni. Nagyon sokszor a gyermek az, aki végül is áldozatként szinte úgy el is tűnik néha, mert nagyon kevés figyelem esik rá, ezért igyekszünk erre is odafigyelni a büntetőeljárás során, hogy a gyermekek érdekei ne sérüljenek, és lehetőség szerint elkerüljük az ő másodlagos, harmadlagos vagy sokadlagos áldozattá válásukat.

Abban igazat adok az Igazságügyi Minisztérium képviselőjének, hogy az én kollégáimnak nincs könnyű dolguk, és nagyon sokszor ér vád bennünket, hogy mi nem fogadjuk el, mondjuk, a nők állításait, vagy mi nem fogadjuk el a férfiak állításait. Tehát ezt mind a két oldalról, főleg a jogi képviselők, illetve akár néha a média által is megkapjuk. Tudomásul kell venni, hogy egyrészt az ügyészség irányítja a nyomozásokat, tehát mindent úgy teszünk, ahogy az ügyész erre utasít bennünket, és az ő támogatásával. Tehát akkor is úgy kell minden büntetőeljárást lefolytatnunk, megtennünk, hogy az a lehető legkorrektebb legyen, és még ekkor is érhetnek bennünket természetesen vádak.

Az emberkereskedelemmel kapcsolatosan. Nem is olyan régen vettem részt Nizzában egy megbeszélésen az olasz, francia, román kollégákkal. Gyermek bűnelkövetők. Egyre inkább fellelhető Nyugat-Európában az, hogy kiviszik a gyerekeket, családok akár örökbe is fogadják, és tulajdonképpen egyrészt már bűnelkövetőkké nevelik őket. Ott megvannak azok a kasztok, ahol ők dolgoznak, például bolti lopás, mobiltelefon-lopás, utcai lopások. Ezek a gyerekek tulajdonképpen ott nem tengődnek, hiszen ők kvázi egy családhoz tartoznak, és ahogy a kollégák elmondják, például Olaszországban nagyon sokan már a saját eredeti nevüket sem tudják, hiszen a család, amelyik magához veszi őket, ad nekik egy újabb nevet. Ezzel is foglalkoznunk kell, de nem jellemző. Én azért megkérdeztem, hogy magyar gyerekek vannak-e ezek között; nem jellemző, de úgy gondolom, sajnos a tranzitútvonalban viszont benne vagyunk, főleg a déli határainknál lévő országokból gyerekeket ki tudnak vinni.

Nagyon-nagyon nehéz például az emberkereskedelemnél, de arra fókuszáltunk a büntetőeljárások során is, hogy a szervezett bűnözői csoportokat tudjuk felderíteni a külföldi kollégákkal együtt, hiszen egyrészt akik itthon dolgoznak, nagyon jól tudják, azok már nem mennek ki Nyugat-Európába dolgozni. Az ottani kollégáknak az az elsődleges szinte minden esetben, hogy ha szexmunkások ott segítőtket találnak, akkor nyilvánvaló, hogy bűnözői háttér kapcsolódik hozzá, és azonnal indul az eljárás. Épp ezért alakítottunk ki nagyon komoly nemzetközi együttműködések, hogy ha bármilyen ilyen információ felmerül, mi itthon azonnal el tudjunk járni.

Amivel viszont probléma van, az az áldozatok, főként a női áldozatok, mert egyrészt nem szeretne hazajönni, nagyon sokszor ezzel probléma van. Pontosán azért csináltuk a projektet is, hogy amikor ott kint a civil szervezet pártfogásába veszi az áldozatot, az itthoni civil szervezettel azonnal tudjon kapcsolatot teremteni, tehát nem

kényszeríthetjük arra, hogy az itthoni rendőrséggel vegye fel a kapcsolatot az áldozat. Akár Skype-on, tehát magyar nyelven tud tájékoztatót, segítséget kapni ahhoz, hogy akár az itthon lévő gyerekei is hozzá kerüljenek. Ha haza tudjuk hozni, akkor el tudjuk helyezni, mindig találunk sheltert, mindig találunk arra megoldást, hogy elhelyezésre kerüljenek a hölgyek, és akár a gyerekeik is hozzájuk kerüljenek.

Borzasztó nagy veszély, amikor a gyerekek zsarolják a lányokat, és ez az alap, tehát nagyon sokszor már úgy mennek ki dolgozni, hogy itthon már gyerek van, és őket nem is engedik ki. Innentől kezdve van az, hogy akkor már ő itthon nem akar feljelentést tenni, nem akar bekapcsolódni a büntetőeljárásba, hiszen a gyerekeit félti és a gyerekei életét; ezt is meg kell érteni. Azért nagyon fontos számunkra a nemzetközi együttműködés, hogy így járjunk el, és lehetőség szerint megpróbáljuk az áldozatot ebbe nem bevonni, de nagyon sokszor sajnos szükség van az ő tanúvallomására is; mindent megteszünk, hogy ezt elkerüljük.

A munkacélú kizsákmányolás egy másik nehézség, hiszen a bűncselekmény mindig külföldön történik. Maguk a szervezők, tehát a munkaközvetítők előszeretettel dolgoznak az interneten, és ez borzasztó jó álcát jelent, másrészt pedig arra ügyelnek, hogy Magyarországon semmilyen dokumentumot ne írjanak alá, tehát semmilyen szerződés ne keletkezzen. Külföldön most már lehetőség szerint úgy csinálják, hogy valamilyen szerződés azért van, valamennyit fizetgetnek, valamilyen szállás van, de nyilván nem az ígéreteknek megfelelő.

Nagyon sokszor az emberkereskedelem áldozata úgy általában nem érzi magát áldozatnak, főleg a munkacélú kizsákmányolásnál, ő dolgozni ment. Általában, ha ott fenyegetve érzi magát valaki által, akkor megy be a konzulátusra vagy akkor keresi fel ott a rendőrséget, és el is indul egy eljárás, de hazatérve már itt a magyar rendőrséggel nem akar semmilyen kapcsolatot. Nagyon sokszor, ha külföldi partnerhatóság megkeres bennünket például kihallgatások miatt, már nem találjuk itthon, ugyanaz a munkaközvetítő már kiközvetítette egy másik munkára, és nem akar tanúvallomást tenni, fél attól, hogy az általa zömében nagyon jól ismert ember már nem akarja őt kiközvetíteni egy másik munkára, és ez a verkli ugyanígy elindul.

Azért is csináltuk egyébként, az EURES, az Európai Foglalkoztatási Szolgálat magyarországi kapcsolattartóival egy külföldi munkavállalással kapcsolatos projektünk volt, hogy hogyan lehet biztonságosan külföldön munkát vállalni. Nyilván itt nem a két nyelven beszélő, már komoly munkaszerződéssel itthonról elindulókról van szó, hanem azokról, akik aztán áldozattá válnak az emberkereskedelemben, mert nem beszél nyelvet, nincs semmilyen szakmai végzettsége zömében, és így indul el, így indul bele a nagyvilágba. Őket szerettük volna és őket is szólítjuk meg általában.

A bűnmegelőzés során hogyan tudjuk megszólítani őket? Nagyon sok belső normánk van úgy általában a bűnmegelőzésről, a családon belüli erőszakról, a gyermekek védelméről, az áldozatsegítésről, kifejezetten a hozzátartozók közötti erőszakról, az ideiglenes, megelőző távoltagezésről. Nagyon pontosan igyekszünk leszabályozni a mi kollégáink tevékenységét, mert úgy kell elképzelni, mindig azt szoktam mondani, mint ha a mi 20-25 éves korú fiúink, lányunk intézkedne rendőrként, hiszen ők vannak ebben a pozícióban, ők mennek ki a helyszínre. Csak mindig a saját gyerekeinkbe kell belegondolni, hogy ő az, aki bizonyos tudással felvértezve elindul egy ilyen vita helyszínére intézkedni.

Tehát nagyon komoly felelősségünk van abban, hogy megfelelően felkészítsük ezt az állományt, ezek az oktatási programok évek óta folynak. Nyilván most érzékeltük

egyébként a bírakkal, ügyészekkel együtt, hogy megfiatalodott náluk is az állomány, tehát nemcsak a rendőrségen. Nekünk jövőre a 2010-es képzéshez hasonlóan kell egy komplex képzést csinálnunk, ahová az igazságszolgáltatás teljes vertikumát megpróbáljuk egy helyre beültetni, hogy mi változott, mi az, amire most nekünk fókuszálni kell, és aztán ezt a képzést újra elindítani országszerte.

Ugye vannak nekünk az iskolai programjaink. Mi az óvodától kezdve le tudjuk fedni egészen egyetemekig is már, tehát a felsőoktatási intézményig sok százezer gyermekkel kerülünk kapcsolatba minden évben. Nyilván a korosztálynak megfelelően építettük fel a programokat, és mi elsősorban a biztonságra fókuszálunk, hogyan érezheti magát biztonságban. És még valamire, hogy mit csináljon, hogyha probléma van, kit lehet fölhívni, mi az a 112, miben tud a rendőrség segíteni, milyen emberek vannak az ő környezetében, akik tudnak segíteni. És így épülnek fel a mi programjaink. Nem véletlenül mentünk el bizonyos középiskolákba, és ott dolgoznak mindennap a mi rendőr kollégáink; ezek olyan speciális igényű középiskolák, ahol - hogy finoman fogalmazzak - a tanulók számára nem a tanulás az elsődleges szempont. De nagyon sok jó és pozitív visszajelzés van, mert egy komoly bizalmast találtak a mi rendőr kollégáinkban, aki nagyon sokszor segít nekik. Természetesen el kell járnunk, tehát ha bűncselekményt tapasztalunk, akkor nincs mese, nekünk intézkedni kell, hiszen ez a felelősségünk és ez a dolgunk is.

Az idősekkel kapcsolatosan. Csináltunk mi idős kortárssegítő programot. Megtaláltuk az adott településeken azokat, akik általában hangadók, akik össze tudják fogni a többieket, és a társszervekkel együtt mi képzéseket tartottunk nekik. Azt szeretnénk elültetni az ő fejükben is, hogy kihez fordulhatnak, ha bajban vannak; hogyan tud a rendőrség és hogyan tudnak például a polgárőrök helyben segíteni; mi az, amit mi meg tudunk értük tenni. Most indítottuk el ezt a bizonyos „Házhoz megyünk!” programot, ennek is van egy olyan része, amikor mi akár személyre szólóan tudunk tanácsot adni, hogyha ezt valaki igényli. Tehát nem csak, mondjuk, egy nagy plázában vagy egy piacon leülve, és akkor ott akár mindenki hallhatja.

Én úgy gondolom, hogy nagyon jó a kapcsolata a rendőrségnek a civil szervezetekkel, hiszen régóta dolgozunk nagyon sokkal, és főleg a helyben dolgozó kollégák. Tehát én tudom - mondják -, hogy akár a szállításoknál is meg tudjuk oldani, hogy a déli országrészből elvisszük az áldozatot északra, tehát hogy megakadályozzuk azt, hogy az elkövető őt megtalálja.

Gyermekkihallgató szobák. Ezek január 1-jétől speciális igényű kihallgató szobák lesznek. Jelenleg 27 van a magyar rendőrségen, január 1-jétől ezeknek a száma több száz lesz, hiszen minden nyomozó hatóságnál ezt el kell kezdenünk kiépíteni. Én őszintén remélem, hogy ezek a szobák... Nagyon sokat vitatkoztunk mi, mert a gyerekeknek mi tetszik? Az amerikai filmből, neki úgy kell a rendőrségi feeling, hogy ő azt szeretné érezni, amit ő a tévében lát, és amikor beül egy babaszobába, ami be van rendezve az ő korosztályának, akkor még furcsán is veszi, hogy most akkor őt nem is a rendőrség fogja kihallgatni, hiszen nem ezt látta a filmekben. Tehát azért ezt is figyelembe kell nekünk venni, hogyha mi a gyerekekkel akarunk beszélgetni.

Oktatásügy - erre már kitértem.

Még valamit szeretnék elmondani. Két hete vettem részt Madridban egy konferencián, a Vatikán kezdeményezte, hogy a katolikus egyház és a rendészeti szervek együttműködését egy picit szorosabbra fonjuk, kifejezetten az áldozatvédelemben, az emberkereskedelem áldozatainak védelmében. És én arra

kaptam ott felkérést, hogy a migráns áldozatokról és az emberkereskedelem áldozatairól beszéljek. Sajnos azt kell mondjam - és ott a német kollégával beszélgettünk mi erről sokat -, hogy nagyon könnyen lehetnek azok a migráns nők és gyerekek akár emberkereskedelem áldozatai is, akik jelenleg most Európában valahol vannak. Ha ők nem jutnak munkához, vagy nem jutnak állami támogatáshoz, ők valahonnan pénzt fognak szerezni, és egyetlenegy dolog marad, a bűnözés. És akkor el fogják adni a nőket a szexiparba, és a gyerekeket is el fogják adni, illetve őket is bűnözésre kényszerítik. Tehát erre, úgy gondolom, most nagyon oda kell figyelni, kifejezetten érzékeny csoport van most Európában, amely megjelenhet a másik oldalon is, és amellyel nekünk aztán majd foglalkoznunk kell.

Ennyit szerettem volna első körben elmondani, és természetesen, ha kérdés van, akkor én állok rendelkezésükre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, ezredes asszony. Szeretném megkérdezni, hogy van-e most, ebben a körben kiegészítése dr. Tallódi Zoltánnak, az Igazságügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettesének.

DR. TALLÓDI ZOLTÁN (Igazságügyi Minisztérium): Ebben a körben, köszönöm szépen, nincs. Majd a kérdések esetén beosztjuk a válaszokat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a három bevezető előadást. Nagyon fontos információkat hallhattunk. Nagyon fontos azt tudni, hogy milyen tipikus esetei vannak Magyarországon az áldozattá válásnak, gyakorlatilag az egész népesség körében, de ezen belül kiélezetten a legnagyobb kockázati tényezőnek kitett gyerekekre, lányokra, nőkre és idősekre, ezen belül is az idős egyedül élő nőkre.

Nagyon fontos azt tudnunk, és én remélem is egy bevezetőnek itt az albizottsági vita kezdetén, hogy megtudjuk és meg tudjuk állapítani azokat a pontokat, hogy mit tehetünk mi, képviselők, egy albizottság, mit tehet a kormány, mit tehet a parlament, mit tehetnek az intézmények, mit tehet a rendőrség és a civil szervezetek, a média vagy a köznevelési rendszer azért közösen, hogy az áldozattá válást az egész népesség körében, de ahogy említettem, kiélezetten a nők mint fő kockázati tényezők esetében elkerüljük.

Kérdezem akkor első körben, hogy az albizottság részéről milyen kérdések vannak. Tehát abban egyeztünk meg, hogy első körben a kérdéseket tesszük föl és a hozzászólásokat pedig egy következő körben. *(Jelzésre:)* Elsőként Ikotity István alelnök úrnak adom meg a szót.

Kérdések, hozzászólások

IKOTITY ISTVÁN (LMP), az albizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelettel köszöntöm önöket, és köszönöm az előadásukat. A kérdéseimet sorjában tenném föl. Az első - azt gondolom, nagyon rövid - az lenne, hogy az isztambuli egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslatot vajon mikor várhatjuk, hogy a parlament elé kerül. Bízom benne, hogy kapunk egy tényleg behatárolt választ.

A többi kérdésem, ami már sokkal inkább... Mondjuk, örültem volna, hogyha az EMMI-ből is valaki jelen van, de ennek ellenére, azt gondolom, fognak tudni válaszolni. Az EMMI részéről hangzott el nem túl régen egy konferencián, hogy úgynevezett

krízisambulanciákat fognak létrehozni, és krízisközpontoknak, menedékhelyeknek a számát is növelni. A nemzetközi sztenderdek szerint ennek körülbelül az egytizedénél tartunk, ha jól tudom, 130 ilyen hely van, körülbelül ezerre lenne szükség.

Szívesen láttam volna, hogyha valamiféle számokat, statisztikát látunk a családon belüli és a nők elleni erőszakkal kapcsolatban. Kérdésem, hogy a legkomolyabb, tehát akár halálos következményekkel járó esetekben van-e utólagos vizsgálat, hogy a rendőrség megfelelően végezte-e el a feladatát. Tervezi-e a BM, hogy felállítanak egy speciális, megfelelően képzett rendőri egységet, kifejezetten a párkapcsolati erőszak nyomozására? Illetve ehhez kapcsolódik még, hogy nyilvánvalóan a rendőrségen belül van egy fluktuáció, ezt figyelembe veszik-e az erre vonatkozó képzések megtartásánál?

Ezek lennének a kérdéseim, várom majd tisztelettel a válaszukat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy ügyrendi jellegű kérésem lenne, hogy amennyiben az EMMI-hez kívánnak az albizottság tagjai kérdést intézni, azt természetesen most, ebben a körben is megtehetik, de amint említettem, fél egykor, amikor folytatjuk az albizottsági ülést, akkor erre alkalom nyílik. Illetve, ha olyan jellegű kérdés van, hogy statisztikával vagy valamilyen bővebb területtel szeretne megismerkedni valaki, akkor előzetesen már mind a két minisztérium képviselőjével egyeztetünk, hogy ilyen háttéranyagokat, ilyen anyagokat természetesen az albizottság rendelkezésére bocsátanak. Úgyhogy ezeket most nyugodtan fel lehet vetni, és ha idő hiányában nem kerül rá sor, akkor ezeket az anyagokat megkapjuk és minden albizottsági tag rendelkezésére bocsátjuk mi magunk is.

(Jelzésre:) Dr. Hoffman Rózsának adom meg a szót.

DR. HOFFMANN RÓZSA (KDNP), az albizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Köszönöm a tájékoztatást, ami rámutatott arra, hogy az intézmények oldaláról milyen lépések történnek és történtek a nők biztonsága érdekében.

Egy kicsit folytatván az előző kérdésben megkezdett sort, én három statisztikai jellegű, tényjellegű kérdést szeretnék feltenni röviden, mert nincs sok idő. Először az érdekelne, hogy van-e arról adat, és ha igen, akkor mit mutatnak az adatok, hogy nemzetközi összehasonlításban Magyarországon a nők biztonságát jobban, vagy kevésbé, vagy hasonlóképpen fenyegetik különböző lépések, illetve a feltárt, megismert esetek száma a lakosságszámhoz arányítva hogyan viszonyul a többi európai országban megismert esethez. Miután hallottuk, hogy mennyire szélesednek a nemzetközi együttműködések, azt remélem, erről van valami kép. Vagyis egész egyszerűen Magyarországon a nők biztonsága jobb, vagy hasonló, vagy rosszabb, mint a többi európai országban? És ne beszéljünk most az afrikai és ázsiai országokról, ahol egészen más problémák vannak a nők biztonságát illetően.

A második kérdés ebben a sorban az, hogy van-e arról adatuk, hogy a meghozott intézkedéseknek, létrehozott intézményeknek köszönhetően hány esetet sikerült megelőzni, és érdekelne az is, hogy ennek van-e valami nemzetközi összehasonlítása. *(Derültség.)*

A harmadik az, hogy nagyságrendjét tekintve mi a legfenyegetőbb tényező a nők biztonságát illetően. Itt sok mindenről hallottunk, de mégis mi az, ami a legjellemzőbb Magyarországon? Az első két kérdésemre adott válasz tükrében értelmezném nyilvánvalóan a választ. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm. Most akkor arról szavazunk, hogy dr. Szél Bernadett képviselőtársunk szólhasson. Aki egyetért, kérem, az kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) Köszönöm, egyhangúlag támogattuk.

Dr. Szél Bernadetté a szó.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a lehetőséget a bizottságnak, és köszönöm a tisztelt megjelenteknek a beszámolókat. Nagyon érdekes és további gondolatokat ébresztő felvetés is volt.

Ott kezdem, hogy a beszámolóban volt egy része, amelyben az ORFK és az EURES együttműködéséről számoltak be. Én ezt nagyon jónak tartom, de egy problémám van: az utolsó bejegyzést 2012-esnek látom. Ennek lesz folytatása? Mert én azt gondolom, kell hogy legyen. Nem tudom, önöknek mik a tervei; ha erről tudnának egy kicsit részletesen beszélni.

A másik egy frissebb esemény. Ez tulajdonképpen EMMI-s, de nagyon ideillik, nem is tudom így szétválasztani. Pár napja tartott a helyettes államtitkár úr a kríziskezelő központokról egy sajtótájékoztatót, és egy kampányról számolt be, ami, ha minden igaz, elindult az EMMI gondozásában. Akkor kérem, regisztráljuk, hogy arra az esetre, ha Fűrész Tünde megérkezik a második félidőben, erre térjünk ki, hogy pontosan itt mi készül, mert azt gondolom, ez egy nagyon fontos lépés, és szerintem ebben a bizottságban érdemes lenne tájékozódni arról, hogy milyen további lépések lesznek.

Ikotity István kollégám szóba hozta az isztambuli egyezményt. Most ezt inkább a bizottságnak mondom, de én nagyon fontosnak tartanám, ha ez a bizottság egyhangúlag ki tudna állni amellett, hogy az isztambuli egyezményt minél előbb ratifikálja a magyar parlament. Elég kínos, azt gondolom, most már Magyarország számára, hogy ebben a tekintetben nincsen előrelépés, és fontos lenne őszintén beszélnünk erről a kérdéstről, hogy vajon ennek mi az oka. Álláspontom szerint a nemzeti stratégiák nem helyettesítik azt az átfogó nemzetközi fellépést, amiben Magyarországnak is helye van.

A következő kérdésem. Szintén kiemelték önök, hogy jó kapcsolat van a civilekkel. Pontosán kik ezek a civilek, akikkel ez a jó kapcsolat kialakult? Én erre szeretnék rákérdezni.

Nagyon fontosnak tartom, hogy az ezredes asszony kiemelte, hogy a migránsoknál és kifejezetten a migráns nőknél, gyerekeknél nagyon fontos a biztonság, az anyagi biztonság is, különben borzalmas dolgoknak leszünk mi itt szemtanúi, ők pedig az elszenvedői, és ezt nem nézhetjük tétlenül. Ezzel kapcsolatban van-e a kormánynál bármifajta gondolkodás, hogy hogyan lehetne akár nemzetközi együttműködésben ezt a helyzetet kezelni?

Még egy kérdésem van. Ez korábban történt, de a parlamentben erről beszélgettünk. Volt az a bizonyos pécsi oktatóvideó, amelynek kapcsán a Belügyminisztérium támogatását élvezte az a projekt, ami nagyon sokunkban nagyon erős kritikát váltott ki. Kicsit így a civilekkel való együttműködésre visszatérve, nagyon fontosnak tartanám, hogy olyan módon közelítsenek ehhez a témához, ami tényleg a szakmaiság kritériumait betartja, és nem áldozathibáztatáson, hanem az áldozatok segítségével alapul. Nekem megnyugtató lenne azt hallani, hogy erről volt valamilyenfajta diskurzus a Belügyminisztériumban, és a következő időkben nem lesznek ezzel

kapcsolatban ilyen baklövések, és tényleg képes lesz a Belügyminisztérium arra, hogy ennél korrektebb módon közelítsen ehhez a témához.

Még az ezredes asszonyhoz szeretnék egy kérdést. Szerintem nagyon fontos az, hogy a rendőrök felkészültek legyenek ezeknek a helyzeteknek a kezelésére. Én találkoztam már rendőrrel, aki azt mondta, hogy bárcsak több képzést kapnának, mert ő szeretné, benne van egy belső igény arra, hogy az ilyen helyzetekben jobban helyt tudjon állni. Nekem olyan információim vannak, hogy ezzel kapcsolatban nincs elég képzés a rendőrségnél. Ön hogyan látja ezt? És hogyan lehetne ezen segíteni? Én mélyen egyetértek azzal, hogy ott terepen nagyon sok minden eldől, és azt gondolom, ebben nem lehet vita köztünk, hogy a rendőröket segíteni kell abban, hogy megfelelően tudjanak közelíteni ehhez a kérdéshez. Megkapnak minden segítséget, vagy hogy alakul ez? Ön hogy látja ezt a kérdést? Nyilván van első kézből is információ, de jóval kevesebb, mint önnek.

ELNÖK: Köszönjük szépen a kérdéseket, és akkor most viszonylag rövid válaszokra van sajnos csak lehetőség. Nem tudom, hogy ki kezdi. *(Jelzésre:)* Úgy látom, Tallódi Zoltán főosztályvezető-helyettes úr fogja kezdeni mint első megszólaló a három előadás után.

Válaszok

DR. TALLÓDI ZOLTÁN (Igazságügyi Minisztérium): Rám esett a kollégák választása. Köszönöm szépen.

Tallódi Zoltán vagyok, a nemzetközi büntetőjogi és emberi jogi főosztály főosztályvezető-helyettese, az Igazságügyi Minisztériumban. Én az isztambuli egyezményre szeretnék válaszolni, Szél képviselő asszony és Ikotity képviselő úr is kérdeztek ennek a ratifikációjával kapcsolatban.

Talán azt a kedves képviselő hölgyek, urak és a kollégák is tudják, hogy ez az egyezmény gyakorlatilag 2014 augusztusában lépett hatályba, Magyarország 2014 márciusában írta alá az egyezményt, tehát az aláírásra került sor, a ratifikációra még nem. Hosszan nem akarom vázolni az előkészítő munkálatokat, bizonyára van információjuk arról, hogy egy munkabizottság alakult a kormány egyes szervei - Országos Bírósági Hivatal, ombudsman, Legfőbb Ügyészség - részvételével az előkészítő munkálatok elvégzésére. Ez a bizottság ebben az évben, februárban és márciusban is ülésezett azzal kapcsolatban, hogy a ratifikáció kapcsán milyen feladatok elvégzésére van szükség, mi az, ami még szükséges annak érdekében, hogy a ratifikációra felkészülten kerülhessen sor, és ezt követően voltak ezek a bizottsági ülések; ismétlem, az év első felében. Április 9-én foglalkozott a kormány még a kérdéskörrel, és az a döntés született, hogy most ne a munkabizottságban, hanem a közigazgatási egyeztetés keretében folytatódjon a munka.

Ezt követően került sor még egyeztetésre a három fő felelős minisztérium - a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Igazságügyi Minisztérium - képviselői között, és tulajdonképpen négy kérdéskör alakult ki, amelyekben nem is azt mondom, hogy vita volt, de felmerült az, hogy előrelépésre vagy változtatásra van szükség. Az egyik a statisztikai adatgyűjtés rendszere, illetve az annak való megfelelés kérdésköre, és az ehhez szükséges esetleges módosítások; az ügyészség és a Belügyminisztérium is felvetette ezt a kérdéskört. A másik a büntető törvénykönyvvel való összefüggés és kapcsolatok, amelyekkel összefüggésben

nagyjából arra a következtetésre lehetett jutni, hogy vélhetően nem lesz szükség a büntető törvénykönyv módosítására, de adott esetben fenntartások megtételére szükség lehet az egyezményhez való csatlakozás kapcsán.

Illetve fölvetődött annak a kérdése, hogy az egyezmény alapján egy koordinációs testületet kell létrehozni, amely az országon belüli előkészítést és a koordinációt fogja intézni. Itt is tulajdonképpen a helyzet úgy néz ki, hogy még nem dőlt el, hogy ez egy új szerv legyen, vagy esetleg egy már meglévő, jelenleg is működő szervezet kapja meg ezt a feladatot.

Illetve szóba kerültek esetleg más jogszabályváltozások vagy jogszabályváltoztatások szükségessége. Jelen állás szerint, én a magam területére vonatkozóan azt tudom mondani, hogy két héttel ezelőtt vettem föl a kapcsolatot az Európai Uniónak a statisztikai adatgyűjtéssel foglalkozó egyik munkatársával annak érdekében, hogy információt cseréljünk az esetleges félreértések vagy az adatgyűjtéssel kapcsolatos félreértések eloszlása érdekében.

Tehát a közigazgatási egyeztetés jelenlegi fázisában készül egy normaszöveg, amely azt nem tudom most megmondani, hogy előbb közigazgatási egyeztetésen vagy munkabizottsági ülésen kerül majd megvitatásra, mert két fórum is foglalkozik ezzel, vélhetően a közigazgatási egyeztetés lesz a következő lépés, de én azt gondolom, hogy erre a három fő felelős minisztérium vezetőjének megállapodását követően azért egy viszonylag rövid határidőn belül - konkrét időpontot nem merek mondani, mert nem tudok - sor kerülhet. Azt talán megnyugtatóan mondhatom, hogyha megnézzük a csatlakozási folyamatokat, általában az aláírást követően olyan három-négy év el szokott telni. Tehát például a németek is aláírták '11-ben, de még nem ratifikálták. A belgák is így állnak. Tehát az egy vagy másfél év azért nem egy olyan nagyon hosszú időszak más országokkal összevetve. Tehát én azt gondolom, hogy ez a folyamat inkább úgy menjen végbe, hogy már úgy csatlakozzon az ország az egyezményhez, hogy ne utólag kelljen adott esetben jogszabályokat módosítani. Volt Szarajevóban egy konferencia két héttel ezelőtt, amelyre az Európa Tanács bosnyák elnöksége hívta meg a különböző Európa tanácsi tagállamok képviselőit, ott a németek és belgák, akik hasonló cipőben járnak, mint mi, csak kicsit korábban írták alá az egyezményt - a németek esetében a föderatív rendszerből eredő nehézségeikre hívták fel a figyelmet. Ezzel nyilván mi nem küszködünk, mert ott adott esetben a bajor meg a Schleswig-holsteini jogszabályokat kell módosítani. A belgáknak vannak hasonló problémáik, ők is a statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatban említettek kérdéseket, hogy hosszabb időt vesz igénybe az erre való felkészülés, és nem feltétlenül vannak meg a kompatibilis adatbázisok.

Egy szó mint száz, ez a három kérdéskör alapvetően, a statisztikai adatgyűjtés, a büntető törvénykönyvvel való viszony, esetleges fenntartások és a koordinációs testület kérdésének eldöntése azok, amelyekre sort kell keríteni, és azt követően nagyobb jogszabályi akadály, én úgy látom, nem lesz vagy nincsen az egyezményhez való csatlakozásnak. Időpontot azért nem merek mondani, mert a jogalkotási tervben az idejében nem szerepel. Én azt gondolom, hogy ezekre a közigazgatási egyeztetésekre azért néhány hónapon belül sort lehet keríteni, tehát ez nem fog már annyi időt igénybe venni - mondom, az EU-tól várunk még információkat -, de anélkül, hogy konkrét időpontot mondanék, nem egy évekig tartó folyamatról kell itt beszélni, szerintem, én nyilván szakértőként mondom ezt.

ELNÖK: Köszönjük szépen a választ. Tájékoztatom a tisztelt albizottságot, illetve az előadókat, hogy szűk öt percünk maradt. Úgyhogy amennyiben lehetséges, akkor nagyon tömören kérnénk a válaszokat. Amennyiben nem, akkor tisztelettel kérjük önöket, hogy a fennmaradó kérdésekre meg statisztikai adatokra írásban nyújtsanak választ. Köszönjük szépen.

DR. KISNÉ DR. SZABÓ ADRIENN (Belügyminisztérium): Köszönöm szépen. A speciális egységgel kapcsolatban, amit képviselő úr tett föl: igazából nem tervezzük momentán speciális egység felállítását, nekünk ilyen információink nincsenek.

Ami a statisztikai adatokat, az adatgyűjtést, az adatok elemzését illeti, Hoffmann képviselő asszony által feltett kérdések: ez mindenki számára óriási kihívást jelent, nemcsak itthon, hanem európai szinten is, hogy összehasonlítható és értékelhető adatok álljanak rendelkezésünkre az emberkereskedelem elleni küzdelemben. Jó európai megoldást sem találtunk még, hazai megoldással is küszködünk, viszont létezik ezeknek a nemzeti koordinátoroknak egy európai szintű mechanizmusa is, és onnan rengetek információ áll - hál' istennek - rendelkezésünkre. Létezik egy bizottsági weboldal is, ahol az európai koordinátor információi elérhetők, gyakorlatilag minden tagállam vonatkozásában hatályos és relatív értékelhető képet lehet kapni. Ebben, én azt gondolom, hogy lesz még a közeljövőben releváns előrelépés, folyamatosan napirenden van az adatgyűjtés, adatszolgáltatás kérdése, nemcsak itt, hanem ott is, tehát európai szinten is. Az, hogy mérjük az adatokkal a végrehajtott intézkedések hatékonyságát, illetőleg az, hogy ezek az intézkedések hogyan előzték meg azt, hogy a nők áldozattá váljanak, ez szintén egy nehéz kérdés a mi oldalunkról, óriási a látencia, ezt mindenki látja. Az, hogy ez hogyan mérhető, arra még optimális megoldást a mi oldalunkon nem találtunk. Az, hogy a megelőző programjainknak milyen hatása van, az körülbelül projekt szinten kötelező és sikeresen lehet mérni, egyébként ezt az oldalt nem.

Szél képviselő asszony kérdései kapcsán: a munkaügyi felügyelőknek tervezünk most komplex képzését, tehát azzal próbálunk meg továbblépni, hogy a tanácsadók is, akik kapcsolatba kerülnek a munkavállalókkal és a munkaügyi felügyelők, akik ellenőrzik a munkavégzés helyszíneit magyar viszonylatban, azok megfelelő szintű képességekkel rendelkezzenek, áldozatazonosításban hatékonyabban tudjanak közreműködni, mert létezik egy számukra kötelező mechanizmus, amit elvileg végre kell hajtaniuk. De nyilván nekik is egyfajta gyakorlati támogatást biztosítani kell ahhoz, hogy ezt az életben is meg tudják valósítani.

Kik a civilek, akikkel kapcsolatban állunk? Senkit nem szeretnék kihagyni, mert ebből is lehetnek félreértések és bonyodalmak, de együttműködünk egyházi szervezetekkel is, elsősorban a Baptista Szeretetszolgálatot tudnám kiemelni közülük, ők azok, akikkel shelter szinten is együttműködésünk van; van állami finanszírozású shelterünk is, ami viszont magánkézben kerül üzemeltetésre, a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület, Lehetőség Családoknak 2005 Alapítvány, Segítő Kéz 2003 Szociális Egyesület, MONA, NANE. Tehát nagyon széles a palettánk hál' istennek. Helyi civilek Nyíregyháza, Pécs vonatkozásában. És most próbálunk továbblépni abban is, hogy ezek az országos szintű mechanizmusok helyi szintre lekerüljenek, tehát legalább pilot megyékkel helyi szintű mechanizmusok legyenek. És oda is természetesen a civilekkel való együttműködést is szeretnénk pozícionálni, helyben talán egy picit jobban ismerik a saját környezetüket és hatékonyabban tudnak működni.

Nagyon röviden ennyit tudok mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, osztályvezető asszony. Akkor megadom a szót miniszteri biztos úrnak.

DR. MISKOLCZI BARNA miniszteri biztos (Igazságügyi Minisztérium): Csak azért, mert az utolsó kérdéshez kapcsolódóan én is felsorolnám azokat, hogy a jogalkotás szintjén mely civilekkel működtünk együtt anno és melyekkel most. A civil Élet-Érték Alapítvány, illetve a Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesülettel együttműködtünk nagyon szorosán akkoriban. Illetve együttműködünk a Helsinkai Bizottsággal, a Társaság a Szabadságjogokért szervezettel, az Amnesty Internationallel, a Transparency Internationallel, illetve a Háttér Társasággal és a Patent Egyesülettel. Az utóbbi kettő genderalapú, ami most itt releváns lehet, de ezekkel a civil szervezetekkel folyamatosan együttműködünk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Maradt-e még olyan kérdés, amelyre most kívánnak válaszolni? *(Nem érkezik jelzés.)* Amennyiben nem, akkor nagyon szépen köszönöm mind a két minisztérium részéről és az ORFK részéről a megjelenést, az előadást és az eszmecsserét.

Engedjék meg, hogy az előzőekhez annyit hozzátegyek, hogy amennyiben van olyan civil szervezet, amely most nem hallotta a nevét, de úgy gondolja, hogy szeretne aktívan közreműködni ebben a közös ügyünkben, akkor akár az albizottságunkat is keresheti, és majd mi konzultálunk a minisztériumokkal ez ügyben. Köszönöm szépen.

(Jelzésre:) Osztályvezető asszony!

DR. KISNÉ DR. SZABÓ ADRIENN (Belügyminisztérium): Csak egy kis kiegészítés: működik a Belügyminisztérium honlapján egy kifejezetten emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó microsite is, ott rengeteg információt megtalálnak, amiről esetleg még szeretnének, és itt lehet jelentkezni is ezekre a fórumokra. Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, hiszen a cél az, hogy mindenki, aki úgy érzi, hogy tennivalója vagy gondolata van arról, hogy hogyan lehetne az áldozattá válást és a biztonságot, ezen belül is a nők biztonságát fokozni, akkor megteheti, és kérjük is, hogy tegye meg.

Köszönöm szépen még egyszer az előadóknak a jelenlétet, az albizottság tagjainak a munkát. Szünetet rendelék el, és fél egykor folytatjuk a munkánkat. *(A meghívottak és munkatársaik távoznak az ülésteremből.)*

(Szünet: 10.51 - 12.40)

A napközbeni ellátás helyzete, családbarát közintézmények

ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a Női Méltóságért Albizottság mai ülésének szünet utáni folytatásán itt maradt kedves vendégeinket, a szakértőket, és külön tisztelettel köszöntöm Fűrész Tünde helyettes államtitkár asszonyt.

Kérem, hogy kezdjük is a második témánkat, történetesen a napközbeni gyermekellátással kapcsolatos helyzetről, illetve további intézkedésekről hallgatjuk meg helyettes államtitkár asszonyt. Öné a szó.

Fűrész Tünde helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója

FÜRÉSZ TÜNDE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Albizottság! Kedves Képviselő Asszonyok! Egyrészt nagyon köszönöm a meghívást, hiszen valóban egy olyan időszakban vagyunk mostanában, amikor egy jelentős változást igyekeztünk előkészíteni a kisgyermekek napközbeni ellátása kapcsán.

Engedjék meg, hogy egy kicsit távolabbról indítsak. Igazából múlt héten zajlott a Budapesti Demográfiai Fórum, ahol 20 országból 50 előadónk beszélt a demográfiai kihívásról, így többek között olyan témák kapcsán is, mint demográfia, népesedés és foglalkoztatás vagy gazdaság. És azt gondolom, hogy az itt elhangzottak is megerősítettek minket abban, hogy bizony, a munka és a család összeegyeztetése mindenképpen kulcsfontosságú terület egyrészt a családpolitika szempontjából is, de a népesedési problémák szempontjából is. Úgyhogy, ahogy eddig is, továbbra is azt gondoljuk, hogy a családpolitikánk középpontjában valóban a munka és a család összeegyeztetése kell hogy álljon. Én azt gondolom, hogy számos egyéb intézkedés, amely az elmúlt időszakban megvalósult, az mind-mind ezt bizonyítja, gondoljunk csak a gyed extrára, amit most már havonta 20 ezer körüliesen vesznek igénybe, körülbelül 10 ezren, akik gyed mellett, és körülbelül 9-10 ezren, akik gyes mellett tudnak dolgozni minden hónapban. És azt is látjuk, illetve mindannyian tudjuk, hogy a női foglalkoztatás jelentősen nőtt az elmúlt időszakban. Ehhez nyilván nagyban hozzájárult a munkahelyvédelmi akcióprogram is, hiszen 2014 óta járulékkedvezményt kapnak a foglalkoztatók, amelyek többek között például kisgyermekes anyákat foglalkoztatnak. Úgyhogy itt a pontos adatokat tekintve azt is látjuk, hogy amellet, hogy összességében is nőtt a női foglalkoztatás, a 0-2 éves korú gyermekeket nevelő édesanyáknak a foglalkoztatásba bevont aránya vagy száma egyharmadával nőtt, a 3-5 éves gyermekeket nevelőké pedig egynegyedével, ami mindenképpen egy örömteli, illetve egy bizakodásra okot adó adat.

Azt gondolom, hogy a munka-család összeegyeztetése szempontjából a kisgyermekek napközbeni ellátása egy kiemelt terület, hiszen bármilyen járulékkedvezményt vagy gyed extra keretében kedvezményeket, lehetőségeket adunk az édesanyáknak, hogy el tudjanak menni dolgozni kisgyermekük nevelése, gondozása mellett, hogyha nem tudják hol elhelyezni napközben a gyermeket, akkor nyilván ez eléggé vissza tudja vetni őket.

2010 óta igyekszünk bővíteni és javítani a három év alatti kisgyermekek ellátásának területét. Mindannyian tudjuk, hogy ebben az időszakban például egy olyan nagy mértékű változás volt a finanszírozásban, amely igazából több évtizedes kérése volt a szakmának is, hiszen tudjuk, hogy két éve most már lassan nem a bent lévő gyermekek, hanem a beíratott gyermekek alapján kerülnek finanszírozásra a bölcsődék, ami 20-30 százalékkal növelte egyébként a bölcsődék finanszírozását.

Nagyon nagy erőforrásokat csoportosítottunk arra is, hogy minél inkább tudjuk bővíteni a férőhelyeket. 2010-ben még a 3 év alatti gyermekek 12 százalékának volt napközbeni ellátásban férőhelye, mára ez 17 százalékra emelkedett; 2010-ben 32 500

bölcsődésünk volt, ma 39 ezer; a családi napköziben 4800 gyermek nevelkedett, illetve vett részt a napközbeni ellátásban, mára ez 9 ezerre nőtt, és közülük 6 ezer az, aki egyébként 3 év alatti.

Ugyanakkor azt látjuk, hogy a kisgyermek napközbeni ellátása 3 éves kor alatt még mindig nem volt eléggé komplex, illetve nem volt eléggé rugalmasan elérhető a családok számára. Úgy láttuk, hogy nagyon nagy területi egyenlőtlenségek is tapasztalhatók voltak, ezért az a döntés született, hogy egy igény alapú rendszert építsünk föl, ami azt jelenti, hogy igyekszünk minél inkább a dolgozó szülők igényeire reagálni. Nem véletlenül mondtuk azt abban az előterjesztésben, illetve törvénymódosításban, amely pont a mai napon került benyújtásra a parlament elé, hogy azokon a településeken, ahol legalább öt szülő kéri, hogy a 3 év alatti gyermekének az ellátása valamiképpen megoldódjon, ott bizony kötelező ennek a feladatnak eleget tenni, amit nyilván az önkormányzatok nagyon sokféle formában megtehetnek most már, egyrészt társulásban is megoldhatják ezt a feladatot, ellátási szerződéssel is, és végül, de nem utolsó sorban az eddigi klasszikus nagy bölcsőde, illetve a családi napközi mellett újabb intézményi formákban is, ez az újabb intézményi forma egyrészt a mini bölcsőde, amely a nagy klasszikus bölcsődének egy kicsinyített verziója, illetve akár munkahelyi bölcsődében, hogyha van a településen olyan munkahely, amely ezt el tudja vállalni, illetve családi bölcsődében, amely gyakorlatilag a családi napközinek az átalakulásával, de a családi napközizhez hasonló feltételekkel működne az elképzeléseink szerint.

Azért is tartjuk fontosnak, hogy minél több intézményi forma megjelenjen a kisgyermek napközbeni ellátása területén, mert hamarosan kiírásra kerülnek a VEKOP és a TOP uniós forrású pályázatok, és szeretnénk, hogyha az önkormányzatok minél szélesebb palettáról tudnának választani, minél több lehetőségük volna arra, hogy a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását megoldhassák.

Az előterjesztés elkészítése előtt több egyeztetést is tartottunk. Ha jól emlékszem, talán két hete a szakmai szervezetekkel volt egy széles körű egyeztetésünk. Itt pontosan Szűcs Viktória, a BDDSZ elnöke mondta azt, hogy egy ilyen átalakításnál egyrészt nagyon fontos, hogy a gyermekek, a szülők szempontjait, igényeit figyelembe vegyük, és emellett nyilván a dolgozóknak, illetve a szakmának a szempontjait is, illetve hogy figyeljünk arra, hogy a tárgyi és a személyi feltételek is minél inkább megfelelőek legyenek. Én azt gondolom, hogy igyekeztünk ezeknek az elvárásoknak eleget tenni. Nyilván vannak olyan dolgok, amelyek majd a végrehajtási rendeletben fognak megmutatkozni, hiszen, ami ma bekerült a parlament elé törvénymódosítás, a kereteket szabja meg, és alapvetően a vhr-ben, a végrehajtási rendeletben lesznek azok a részletek, amelyek tekintetében már valóban eddig is számos egyeztetést lefolytattunk.

Mindezzel párhuzamosan ugyancsak a szakmának már régi kérése az, hogy a felsőfokú végzettségű bölcsődei kisgyermeknevelők bekerülhessenek a pedagógus-életpályába. Ugyancsak a ma benyújtott törvénymódosításban ez is szerepel. Azt gondolom, hogy itt is elindultunk egyfajta professzionalizálódás felé, és mindenképpen azon leszünk, hogy ez a folyamat folytatódni tudjon.

Emellett talán érdemes egy-egy mondatot mondani arról is, hogy szeptember óta, mindannyian tudják, hogy a gyermekétkeztetés tekintetében is számos változás történt, egyrészt a bölcsődés és az óvodás korosztály esetében az ingyenes

gyermekétkeztetés nagyon nagy mértékben kiterjesztésre került, illetve elindult az úgynevezett menzareform is, amely ugyancsak érinti a bölcsődés korosztályt is.

Alapvetően a napközbeni ellátással kapcsolatban ennyi az, amit keretként szerettem volna elmondani, természetesen állunk rendelkezésükre és igyekszünk minden kérdésre válaszolni. Itt szó volt a családbarát közintézményekről is, nem tudom, itt konkrétan mi az, ami érdekli a tisztelt bizottságot, de valóban várjuk a kérdéseket, és a kolléganőmmel együtt próbálunk ezekre válaszolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár-helyettes asszony. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ehhez a témához, tehát a 2. napirendhez, a benyújtott törvényjavaslathoz vagy az elhangzottakhoz van-e első körben kérdés. *(Jelzésre:)* Szél Bernadett képviselő asszony!

Kérdések

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Akkor még él a hozzászólási jogom reggelről?

ELNÖK: Igen, úgy értelmeztük, hogy a bizottsági ülésre.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm szépen. Ott kezdem először a bölcsődei dolgozók bérével kapcsolatban, amire a helyettes államtitkár asszony kitért. Látok egy nagyon fontos problémát: amennyire én látom, ez úgy fog kinézni a konkrét kollektívában, hogy ugyanazt a munkát különböző bérért fogják emberek elvégezni, attól függően, hogy van-e diplomájuk vagy nincsen, és szerintem ez nincs így rendjén. Mit szeretne csinálni a kormányzat ezzel a helyzettel? Ezzel olyan feszültséget szabadítanak rá a rendszerre, amire szerintem semmi szükség nincsen. Szerintem egyenlő munkáért egyenlő bér jár, és ugyanazért a munkáért ugyanazt a bért kell kapni. Tehát én azt szeretném kérni, hogy mindenkinek emeljék meg a bérét.

A másik, akkor vissza a napközbeni gyermekellátásra. Itt egy kicsit hosszabban kell hozzászólnom, igazából vártam is ezt az alkalmat, hogy tudjunk erről beszélni, mert olyan kurtán-furcsán alakult ez az egész történet. Először leszögezném azt, hogy mi az, amivel egyetértünk, mert van olyan. Tehát hogy rugalmasítjuk a rendszert, azzal egyetértünk, ez fontos. Az is fontos, hogy láthatóan önök most abban gondolkodnak, hogy a gyermekeknek legyen valamilyen helyük nappali gyermekintézményben, ezzel is egyetértünk. És akkor itt jön minden más, amivel nem értünk egyet.

Az egyik furcsa vagy ilyen apróságnak tűnik, de nem az. Miért kell átnevezni a család napköziket családi bölcsődére? Ez pont olyan bürokratikus és adminisztratív akadályt fog a rendszerben részt vevő ágensekre vagy nem tudom, konkrétan az intézményekre tolni, amire szerintem nincsen szükség. A családi napközi egy bevált kifejezés, ilyen elnevezéssel vonultak be a köztudatba, és én megkímélném ezeket az embereket attól, hogy újabb papírokért rohangásszanak mindenfelé.

A második, amit szeretnék hangsúlyozni. Köszönöm, hogy a helyettes államtitkár asszony említette azt, hogy itt a végrehajtáson sok múlik és nyilván a költségvetésen is, de egy javaslatot összességében akkor lehet értékelni, ha látjuk azt, hogy milyen lesz a finanszírozás. Én megköszönném, ha erről hallhatnánk részleteket a kormányzat részéről, mert amit mi eddig mindig kifogásoltunk, az egyrészt a bölcsődék és a családi napközik közti úgymond aránytalan különbség. Azt nem tudom, hogy a minibölcsőde, munkahelyi bölcsőde kategóriák hogyan lesznek finanszírozva,

milyen támogatást fognak kapni, illetve felmerült bennem az is, hogy az állami támogatás vajon megkülönböztetés nélkül fog-e járni mindenkinek, vagy lesz-e valamilyenfajta differenciálás a rendszerben.

A harmadik dolog, amiben nem értünk egyet, vagy amivel kapcsolatban muszáj kérdést feltennem, az az, hogy én nagyon mesterségesnek érzem azt, hogy három éves kornál egyszerűen szétválasztják a gyerekeket, és három év alatt úgymond van választás, három év fölött meg nincsen választás. Én ennek bárhogya is próbálom megérteni az okát, nem tudom megérteni, tehát hogy erre miért volt így szükség. Az LMP harcolta ki azt, hogy az óvodai kötelezettséget lehessen családi napköziben teljesíteni, és szerintem ez egy fontos vívmány volt. A gyermek érdeke az első, és ha a szülők munkahelyéhez közel vagy lakhelyéhez közel van egy olyan intézmény, amelyben a gyermeküknek jobb helyük van, szerintem teljesen mindegy, hogy minek hívjuk, a gyermeknek ott van a helye. Én azt várnám önöktől, hogy ezt biztosítják, de ebben a törvénytervezetben nem látom ennek a garanciáját. Ma nyújtották be, nyilván meg fogom nézni, amit véglegesen benyújtottak, hogy ott konkrétan hogyan kodifikálták ezt a kritériumot.

Szintén a finanszírozáshoz kapcsolódik. Fontos az, hogy az önkormányzatok részt vállaljanak ebben a kérdésben, viszont a magyar önkormányzatok nem bírnak el több terhet; legalábbis én tényleg így próbálom a megvalósíthatóság oldaláról nézni ezt az egész javaslatot. Azt látom, hogy a kistélepléseknek sem az infrastrukturális fejlesztésekhez, sem pedig a későbbi üzemeltetésekhez nem áll rendelkezésére megfelelő forrás. Itt épületátalakításokról van szó, tárgyi feltételekről - mosdó, bútorzat, játékok -, mindenféle kritériumnak meg kell felelni. Ki fogja ezt kifizetni, vagy hogy fogják ezt kifizetni ezek a települések?

Visszatérek ilyen keretszerkezetben az 5. pontban oda, ahonnan elindultam. Itt a szektorban már most munkaerőhiány van, tehát itt konkrétan egy mindennapi tapasztalat az, hogy a szülőknek várnia kell a bölcsődében, hogy leadják a gyereket, mert a bölcsődei szakdolgozó takarítja ki a mosdót, mert nincs, aki kitakarítsa, mert már elment az országból, és nincs a helyére senki, aki megcsinálná, ezért a szülők félórát késnek a munkából, és ez csak az, amit én látok a két saját szemmel. Tehát ilyen problémák vannak, pályaelhagyás van, elmennek ezek a dolgozók, mert nincs bérük, rossz bérük van.

Nagyon szeretném - és nagyon jó lenne, ha a bizottság egyöntetűen tudna ebben állást foglalni, hogy nagyon jelentős béremelésre van szükség a szektorban -, ha önök megerősítenének abban, hogy az EMMI-nél látják ennek a fontosságát, és hogy önök mindent meg fognak tenni annak érdekében, hogy a kormányzaton belül kiharcolják azt, hogy ez minél előbb megvalósulhasson, ugyanis az önök legjobb törekvése is csak egy rendelet fog maradni akkor, ha nem lesz, aki ezt megcsinálja.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e még kérdés. *(Jelzésre:)* Dúró Dóra elnök asszony!

DÚRÓ DÓRA (Jobbik): Köszönöm szépen. Az enyém is vegyes lesz hozzászólás és kérdések tekintetében. Akkor felvenném ott a fonalat, ahol Szél Bernadett képviselő asszony letette. Tehát a béremelés égető szükségessége nemcsak a munkaerőhiány miatt fontos, hanem a munkaerőhiányból adódóan a gyerekekre is azért rossz hatással van az, hogy havonta vagy kéthavonta új gondozó nénivel találkoznak, amikor

bemennek a bölcsődébe. Tehát ilyen értelemben ennek hosszú távon nevelési szempontból is nagyon rossz hatása lesz.

A finanszírozás tekintetében azért hozzá kell tenni, hogy ma is még mindennapi gyakorlat azért a bölcsődében a gondozási díj bevezetése, ami egyébként az alacsonyabb keresetű rétegeket, anyákat nehéz helyzetbe hozza, hiszen nekik kevésbé éri meg visszamenni dolgozni a gondozási díj bevezetése miatt, tehát ezt is fontos lenne újragondolni.

Ez kapcsolódik ahhoz, hogy a dolgozó szülők gyerekeire összpontosítanak. Az előző ciklusban az Oktatási bizottságban volt a korai neveléssel kapcsolatban egy nagyon részletes, hosszú szakmai bizottsági ülésünk, és ott több szakértő is felhívta a figyelmet arra, hogy bizony nehéz családi háttérből érkező gyerekeknek minél fontosabb lenne, hogy bekerüljenek az intézményrendszerbe. Ez az egyik indoka a három éves kortól való óvodáztatásnak is, tehát ilyen értelemben nemcsak a dolgozó szülőkre kellene koncentrálni, hanem azokban a családokban is kellene segítséget nyújtani, ahol erre szükség van. A mai napig még gyakorlat nagyon sok bölcsődében, hogy például a szülők viszik be a szappant, a zsebkendőt, a szalvétát, tehát a finanszírozás még mindig nem az igazi.

Az, hogy százalékos arányban ilyen nagy előrelépés történt, nagyon fontos, és ezért elismerésemet is kell kifejeznem, de ha megnézzük az európai uniós átlagot, ott körülbelül a gyerekek 30 százaléka jár bölcsődébe, tehát még mindig iszonyatosan el vagyunk maradva. Itt kérdezném - a területi egyenlőtlenségekről beszélt a bevezetőben -, hogy melyek azok a területek, ahol nagyobb bővítésre kerül sor, és melyek azok a területek, ahol még ezt tervezik a megjelölt stratégiai irányokkal összhangban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök asszony. Dr. Hoffmann Rózsa alelnök asszonynak adom meg a szót.

DR. HOFFMANN RÓZSA (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Több észrevételt is szeretnék tenni vagy javaslatot megfogalmazni. Egy látszólag aprósággal kezdem. Elnézést kérek, de nekem borzasztóan bántja a fületem az, hogy a „gyermek napközbeni elhelyezése”. Valamikor úgy tanultam nyelvtanból, hogy a magyar nyelv a rag után nem tesz képzőt, tehát ez a „beni” zavaró. Ezért nagyon javaslom, hogy találjanak ki valami más formát, mi se mondjunk ilyet, nem jó, ha a képviselők is nyelvileg helytelenül beszélnek. A „nappali elhelyezés” ugyanazt mondja vagy a „gyermek elhelyezése napközben”, és akkor már nyelvileg korrekt. Tehát ez volt az első apró megjegyzésem, de azért a nyelvünk tisztaságára is érdemes figyelni.

Most a bölcsődéről szólnék, mert az óvoda három éves kortól kötelező, tehát elvben és statisztikailag a gyermekek három éves kortól történő elhelyezése, nevelése megoldott. Itt Szél Bernadett képviselő asszony szavaira is reagálnék a következőkkel. Én nagyon fontosnak tartom, hogy az óvoda a köznevelési rendszer része, míg minden a kötelező intézményes nevelés előtti szakasz az persze tele van pedagógikummal, de az a szociális gondoskodás része, és akkor fogjuk elérni azt a célt, hogy a gyerekek jobban fejlődjenek, hogy ne legyen olyan óriási iskolás korban a gyerekek közti különbség, hogyha az óvodai nevelés ehhez az új elváráshoz fokozatosan hozzásimul. Én ezért tartom fontosnak azt, hogy három éves kortól óvodába járjanak. A családi napközinek nem voltam és nem vagyok híve, bár ismerem a szabályozást. Ez egy

pótmegoldás azokban az esetekben, ahol vagy nincs elegendő óvodai férőhely, vagy ahol a szülőknek vannak olyan luxusigényei, amit egy állami óvoda nem tud kielégíteni. De az, hogy az óvodában szisztematikus nevelés folyik, mégpedig egy olyan pedagógiai kultúrától irányítva, amely világszerte még mindig dicsőséget arat nekünk - ugye köztudottan Brunsvik Teréz nevéhez fűzzük az első óvodát -, ez egy rendkívül fontos érték. Tehát az óvoda nem a gyerekek nappali elhelyezését szolgálja vagy nemcsak azt vagy nem is elsősorban azt, hanem a gyerekek fejlesztését, míg a bölcsőde, legyünk őszinték, nagyon sok helyen csak gyermekmegőrző, bár a jól képzett és az elhivatott bölcsődei gondozók természetesen ott is tudatosan fejlesztik a gyermekeket, de a hangsúly mégis inkább ezen az utóbbin van.

Na most, van egy szempont, amely nem merült fel egyetlen anyagban sem, meg itt sem hallottam, pedig nagyon fontos: a 3 éves korig tartó időszakban a gyermekek szervezete még egyáltalán nem ellenálló, az immunrendszerük gyenge, és bizony, nagyon sok olyan bölcsődés gyerek van, aki sűrűn megbetegszik, adja isten, hogy ne így legyen. Én jól emlékszem arra a kétszer kétéves időszakra, amikor a gyerekeim bölcsődébe jártak, és bizony volt olyan, hogy három napig mentek bölcsődébe és három hétig voltunk otthon, mert a szigorú házi orvos - a jóisten áldja meg utólag is - nem engedte addig vissza őket, amíg nem voltak száz százalékgig gyógyultak. Ezt az időszakot egy anyának át kell valahogy hidalni. Az első munkahelyemről ki is rúgtak emiatt, mert alig tudtam menni dolgozni, pedig mentem volna. Tehát ez a nők foglalkoztatásán, a család anyagi helyzetén, ha ilyen esetek előfordulnak, márpedig most is előfordulnak, sok az asztmás és különböző allergiás gyerek - csak az segít, ha a gyereket még nem visszük közösségbe, márpedig a bölcsőde az közösség. Most milyen megoldás van? A mini bölcsőde adott esetben lehet, de azért ne feledkezzünk meg arról a szempontról, ahogy évezredek keresztül folyt a családokban az élet, hogyha van nagyszülő, van nagymama, aki ebbe tud segíteni, az ilyenkor jó megoldás. Ezért én azt javasolnám az EMMI-nek, gondoljátok végig, hogy például nem lehetne-e ezt úgy harmonizálni a nyugdíjrendszerrel - nagyon jó a 40 éves program, hiszen még azok a nagymamák fiatalok, életerősek -, hogy valahogy érdekeltté tenni, hogy amennyiben a mama dolgozik, van munkahelye, akar is dolgozni, de nincs bölcsőde a településen, vagy nincs hely a bölcsődében, vagy a gyerek nagyon érzékeny és állandóan beteg, hogy valahogy a nagymamákat bevonni ebbe anélkül, hogy különösebb intézményes keretet igényelne. Nem tudom a megoldást, mert nem az én dolgom, de nekem óriási segítséget jelentett volna annak idején. Arra is emlékszem, hogy édesanyám azért nem tudott vállalkozni a segítségre, mert még kellett neki a pénzkereset és dolgozott, pedig már nyugdíjas korú volt. Tehát a nagymamák, nagypapák szerepe így a kisgyerek nevelésében fontos.

Én örömmel olvastam az anyagban a munkahelyi bölcsődéket is. Nagyon nagy tisztelettel javaslom az Emberi Erőforrások Minisztériumának, hogy járjon elől a példával. Az én gyerekeim még az oktatási minisztérium bölcsődéjébe jártak annak idején, és óriási dolog volt, hogy ugyanaz a kör, a munkatársak gyerekei voltak együtt. A Szalay utcában volt a bölcsőde, korántsem ideális helyen, de kiváló bölcsőde volt, azóta is hálás vagyok a gondozónőknek. Megszüntették, mint ahogy a minisztérium óvodája is megszűnt, nagy kár érte. Hogyha már ezt a programot és egyáltalán a családsegítő programokat az EMMI hatékonyan és eredményesen felkarolja, szerintem, nagyon szép üzenet lenne, hogy a munkahelyi bölcsődék favorizálásában élen járhatna a minisztérium. Ez sincs ingyen persze, de talán megérné.

És még egy témát érintenék, amelyről szintén csak nagyon elvétve esett szó, ez pedig az iskoláskorú gyerekek nappali ellátása. Itt az általános iskolás korúakra gondolok, hiszen a középiskolások már járják a maguk útját. Ugye emlékszünk rá mindannyian, hogy a 2014-es köznevelési törvény bevezette azt az intézkedést, hogy az általános iskoláknak délután négyig kell nyitva tartaniuk és programot biztosítaniuk. Ez azóta sem változott. Ezt az intézkedést a korábbi ellenzék - szerintem, eléggé el nem ítélt módon - rendre támadta, és olyan vádakot vágott a fejünkhöz, hogy elveszünk a családtól a gyerekeket meg hozzáláncoljuk az iskolapadhoz, meg hogy kötelező érvényű tanulószobákat szervezünk. Holott nem erről volt szó, és nem is erről van szó azokban az iskolákban, ahol megértették a törvény szavát, a betűjét, vagyis a gyereket nem kötelezi az iskola arra, hogy bent maradjon, de lehetőséget kínál neki. Ez viszont ott működött jól és működik jól - láttam ilyen, nem egyet, nagyon jó példát saját szememmel, és saját számmal mondtam köszönetet meg dicséretet ezeknek az iskoláknak -, ahol valóban meg tudták szervezni, hogy gazdag programválaszték délután négyig vagy ötig, amelybe szülőket, a település köztisztviselőiben álló és ráérő embereit bekapcsolták, és a gyerekek sokszor vissza is szívárogtak ezekre a foglalkozásokra.

Ugye a 10-14 éves gyerek már nem esik abba a kategóriába, akit éppen nem lehet egyedül hagyni otthon, de mindannyian tudjuk, hogy nem jó, hogyha egyedül van, és kulcsos gyerekké válik, és csak mobiltelefonon keresztül tartja nappal a szüleivel a kapcsolatot. Tehát arról is kötelességünk gondoskodni, hogy 14 éves korig a gyerekek ideje irányítva, felügyelet alatt, pedagógiaileg hasznosan teljék. Tehát ehhez a témához nekem szervesen hozzákapcsolódik az, hogy az iskoláknak a délutáni programját egyáltalán hogy szervezik, hogy viszonyulnak hozzá, nem ártana ismét alaposan megnézni. És ahol nem ezt csinálják, ahol tényleg az igazgató még mindig nem olvasta el a törvényt, és kötelezi a gyereket, hogy maradjon ott, és nem tud mást kínálni neki, mint napközit, azt az igazgatót meg kell nézni, hogy helyén van-e. A téma összetartozik.

Egyébként az előterjesztéssel meg az elgondolásokkal én minden tekintetben egyet tudok érteni. De ne túzzuk ki azt magunk elé célul, hogy minden kisgyerek bölcsődébe járjon, mert életkoránál fogva erre nem alkalmasak meg soknak az egészsége veszélyeztetett is emiatt. De hogy kevés a bölcsődei férőhely, azzal is tisztában vagyok. Vannak makkegészséges vasgyúró gyerekek, akik végigjárják úgy a két vagy két és fél évet a bölcsődében, hogy alig voltak betegek. Hát sajnós az én családi tapasztalom sokkal rosszabb, és a baráti körömben is nagyon sok ilyen problémát észleltem.

Azt hiszem, hogy ma már az rendben van, hogyha megbetegszik a gyerek a bölcsődében, akkor az édesanyját betegállományba veszik. Ti már mindannyian a gyerekeim vagy unokáim lehetnétek, nem emlékeztek rá, hogy a mi időnkben még ez sem volt, tehát táppénz sem járt, hanem fizetés nélküli szabadságot kellett akkor kivenni, amit a munkáltató fintorogva megadott, a végén persze kirúgta az embert, mert keveset tudott járni. De a legjobb az lett volna, ha van olyan biztonságos személy, mondjuk, nagymama, aki nappal vigyáz a gyerekekre és nem szomszédasszony meg mindenféle kínlás, amit csinálni kellett. Jó, hogy most már ezeken az időkhöz túl vagyunk. Köszönöm szépen, kedves államtitkár asszony.

ELNÖK: És akkor most én jelentkeztem hozzászólásra. Egyetérték, de gondolom, nemcsak én, hanem mindenki egyetért Hoffmann Rózsával abban, hogy azt

nyilván senki se szeretné, hogy minden gyerek kötelezően bölcsődébe járjon, hiszen a gyerekeknek elsősorban a családban, a szülei mellett van a helye, ha lehet, minél tovább. Ha megtehetik, hogy három éves koráig otthon marad az egyik szülő, vagy a másik, vagy felváltva mind a kettő, akkor azt gondolom, ez jelenti az ideális háttérrel a kisgyermek számára. Viszont nekünk, az államnak gondoskodni kell arról, hogy akik nem így gondolkodnak, akik korábban szeretnék vagy az élethelyzetük olyan, hogy korábban mennek vissza a munkahelyükre, azok ezt megtehessek. Ezt több formában tudja biztosítani az állam, és az egyik az, hogy most egyéves kortól, de január 1-jétől már a gyermek fél éves korától a gyermek után a gyed-et igénybe veheti a szülő, és ha visszamegy dolgozni, akkor az ottani munkabérét is. Ez azoknak jelent segítséget, akik így képzelik el a gyermekükről való gondoskodást, de gondolnunk kell ebben az esetben arra is, hogy hova tegyék azt a gyermeket, biztonságos körülmények között és jó kezekben tudva. Az állam ezen az úton indult el, mi ezen az úton indultunk el.

Valóban nagyon kevés még ma is a bölcsőde, de az, hogy 25 százalékkal emelkedett a bölcsődei férőhelyek száma néhány év leforgása alatt, azt gondolom, nagyon jelentős előrelépés. Persze, kevés és nagyobb lépésekre is szükség van, és nyilván nem a 100 százalékot kell megcéloznunk, mert nem fog a gyermekek 100 százaléka bölcsődébe járni, de a 25 százalékot valóban még növelni kell. És a most, ma benyújtott törvényjavaslat ezt célozza meg, hogy milyen egyéb megoldásokat tudunk a kisgyermek napközbeni, nappali ellátására javasolni.

Nyilván az államnak kell elsősorban ezt a feladatot megoldania, de gondolnunk kell azokra a helyzetekre is, amikor az állam nem képes ezt a helyzetet megoldani így első lépésben. Itt valóban a javaslatban - és a helyettes államtitkár asszony is elmondta - számítunk a munkáltatókra, számítunk a különféle cégekre, akár egyházakra, magánintézményekre, ebből a körből ők semmiféleképpen nem hiányozhatnak. Eddig is, ha megfelelő szakmaisággal rendelkeztek és a megfelelő engedélyekkel rendelkeztek, akkor ezt a tevékenységet folytatták, és nyilván folytatni fogják kissé módosult formában a benyújtott javaslat szerint a jövőben is.

Én magam azzal értek egyet, hogy most a három éves kortól való kötelező óvodáztatás valóban jelentős lépés volt, és nemcsak azért, hogy a gyermekeket minél hamarabb megfelelő kezekbe, pedagóguskezekbe helyezzük, és az ő felzárkóztatásuk, ahol felzárkóztatásra van szükség, minél korábbi életszakaszban történhessen meg, hanem azért is, mert itt olyan készségfejlesztés tud folyni szakképzett pedagógusokkal, amire nem minden családban van saját esély.

Itt lépnék át a bölcsőde területére, viszont egy kicsit vitatkoznom kell az előttem szólókkal. Amikor arról beszélünk, hogy a bölcsőde gyermekmegőrző vagy nem, én azt mondom, és remélem, hogy a bölcsőde sehol nem gyermekmegőrző. Számos olyan bölcsődét ismerek a körzetemben, a XVII. kerületben, ahol gyakorlatilag kőkemény pedagógiai feladatot látnak el az ottani gondozók. Kisgyermeknevelő - olyan szép ez a kifejezés, nekem nagyon tetszik, és úgy látom, komolyan is veszik ezt a kifejezést, nevelik a kisgyermekeket. És ha korai fejlesztésről beszélünk, az megint egy olyan szakfeladat, amihez elhivatottság is kell, és akkor most lépek tovább: szakképzettség, mégpedig magasabb szintű szakképzettség szükséges.

Azt gondolom, ha mi mindannyian azon gondolkodunk, hogy a saját gyermekünket, vagy akinek unokája van, az unokáját, bölcsődébe adja, akkor az ottani gondozókra, nevelőkre bízva a gyermekét. Na most, mikor bízhatjuk a gyermekeinket kisgyermeknevelőkre? Mikor lehetünk nyugodtak? Ha az ottani kisgyermeknevelők

minél magasabb szakképesítéssel rendelkeznek. Azt gondolom, ez hatalmas vívmány, hogy a pedagógus-életpályamodellhez lehetett kapcsolni vagy fogjuk most már kapcsolni a bölcsődei gondozók bérét is. Ez elsősorban nyilván anyagilag jelent hatalmas segítséget a felsőfokú végzettségű gondozóknak, másrészt erkölcsi elismerést is jelent, harmadrészt pedig az a szülő, aki olyan bölcsődébe viheti a gyermekét, ahol minél több ilyen felsőfokú végzettségű gondozó van, azt gondolom, teljesen nyugodt lehet a gyermeke nappali, napközbeni ellátása tekintetében.

Ott látnék egy olyat - és ez javaslat is egyben -, tudjuk jól, én is ismerem a számokat, hogy ma a bölcsődei dolgozók nagy többsége nem rendelkezik még ezzel a felsőfokú végzettséggel, ugyanakkor azt is tudom, hogy a különféle pedagógusképző intézetekben, például az ELTE-n is, az óvó- és tanítóképző karon folyik felsőfokú végzettség megszerzésére irányuló képzés esti tagozat keretében is. Ez lehetőséget ad arra, hogy minél több kisgyermeknevelő, -gondozó szerezhesse meg ezt a szakképesítést.

Én azt bátorodom kérdezni a helyettes államtitkár asszonytól, hogy gondolkodtak-e már azon, van-e arra lehetőség - úgy, ahogy annak idején az orosz tanárokat koncentráltan és nagyobb számban képezték tovább más idegen nyelvek tanítására -, hogy egy ilyen szervezett és felgyorsított program keretében a kisgyermekgondozókat ösztönözzük, és lehetőséget adjunk, hogy nagyobb számban teljesíthessék ezt a felsőfokú végzettséget is.

Ez már egy másik téma, de ha nálam van a szó, akkor szeretnék erre még külön kitérni. A múlt heti Demográfiai Fórumot említette a helyettes államtitkár asszony. Én is jelen voltam az első napján, a nyitónapon, nagyon gratulálok ehhez a három napos rendezvényhez, és kívánom, hogy az ott elhangzottak, ezek a célkitűzések minél több tekintetben tudjanak majd teljesülni. Ha mi itt az albizottságban tudunk kapcsolódni bármelyik témához, akkor ezt örömmel megteesszük.

Most akkor a helyettes államtitkár asszonynak adom át a szót.

Válaszok

FÚRÉSZ TÜNDE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Nagyon szépen köszönöm, és köszönöm itt a végén elhangzott jókívánságokat is.

Mielőtt válaszolnék egyenként a kérdésekre, illetve a felvetésekre, előljáróban szeretném elmondani, hogy valóban, a barcelonai cél azt mondja ki, hogy egy országban a gyermekek 33 százalékának kell biztosítani - akkor valóban fogalmazzunk így - nappali gyermekfelügyeletet. Magyarországon végeztünk egy elég komoly felmérést ezzel kapcsolatban: most 17 százalék környékén tartunk, és úgy látjuk a KSH-adatok, a foglalkoztatási adatok és egyéb aspektusból megvizsgált adatok alapján, hogy nagyjából maximum 20-25 százalék az, amire Magyarországon per pillanat igény lehet. Tehát szó nincs arról, hogy valamennyi három év alatti gyermek tekintetében szeretnénk, hogy a családon kívül nevelkedjen a nap folyamán.

Akkor talán mennék sorban, ha lehetséges. Szél Bernadett képviselő asszony utalt arra, hogy ugyan tettünk egy lépést, hiszen a felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők a pedagógus-életpályához tudnak kapcsolódni, de ez még nem terjed ki a középfokú végzettségűekre. Ahogy az elnök asszony is mondta, itt valóban tárgyalásban állunk, folyamatos tárgyalásban állunk nemcsak pár hete, hanem gyakorlatilag már hosszú hónapok óta az NGM-mel is, illetve a felsőoktatásért felelős államtitkársággal is, pontosan azért, amit az elnök asszony is mondott, hogy minél több

kisgyermeknevelő tudjon bekapcsolódni ebbe a rendszerbe, illetve minél könnyebben meg tudják szerezni a felsőfokú képesítést.

Sok szó esett a kifejezésekről, hogy mit hogyan említünk. Én azt gondolom, hogy Hoffmann képviselő asszony felvetése, hogy ne napközbeni ellátásnak nevezzük ezt: valóban, valamiféle hagyomány, hogy ez így maradt, nekem sem tetszik igazából, és mindenképpen megfontoljuk ezt, amit mondott, mert valóban szebb az, hogy nappali ellátása a gyermekeknek.

Itt a családi napközi átnevezése kapcsán miért családi bölcsőde. Erről ugye hosszasan beszélgettünk a szakterületek képviselőivel is, én azt gondolom, szülői szempontból hiába, hogyha családi napközibe jár egy szülő gyereke, akkor is azt mondja, hogy viszem a bölcsibe. Tehát én azt gondolom, hogy a bölcsőde egy nagyon jó gyűjtőfogalom arra, hogy lássuk, hogy valóban három év alatt igazából bölcsődébe járnak a gyermekek. Ugye ez csak egy átnevezést jelent. Egyeztettünk már arról is, hogy ez annyira nagyon sok bürokratikus terhet azért nem fog jelenteni a családi napközinek, és hogy egy elég hosszú felkészülési idő is van, hiszen 2017. január 1-jétől válik csak hatályossá ez a része a családinapközi-átalakításnak.

A bölcsődék létrehozása. Ahogy említettem, a VEKOP és TOP forrásokból 60-70 milliárd forint áll majd rendelkezésre az önkormányzatoknak, illetve mindenkinek, aki szeretne bölcsődét létrehozni. Azt gondolom, hogy ez egy hatalmas összeg, tehát hatalmas összegű uniós források állnak rendelkezésre. Ez nemcsak új férőhely létrehozására, hanem meglévő bővítésére vagy eszközbeszerzésre és egyébekre is rendelkezésre fog állni.

A fenntartás kapcsán pedig nyilvánvalóan, ahogy mondtam, tárgyalásokban állunk, és nyilvánvalóan a cél, hogy javulni tudjon a bölcsődék finanszírozása, függetlenül attól, hogy bölcsődéről, mini bölcsődéről vagy családi bölcsődéről van szó.

3 éves kornál miért van egy ilyen drasztikus határvonal? Én azt gondolom, hogy nincsen, hiszen 3 éves korban per pillanatban is választhat a szülő, hogy óvodába viszi a gyermeket, vagy felmentést kér és otthon marad vele. Illetve azt is tudniuk kell, hogyha a házi gyermekorvos azt mondja a gyermekről, hogy ő még nem érett az óvodára, akkor semmi akadálya nincs annak, hogy továbbra is családi bölcsődében vagy bölcsődében tudjon maradni. Tehát továbbra is, azt gondolom, hogy ez az átmenet a bölcsődés korosztályból az óvodás korosztályba, továbbra is szeretnénk, hogy biztosított legyen.

Én azt gondolom, hogy mindenképpen célunk az, hogy a bölcsődei szakma megbecsültségét, ahogy csak lehet, próbáljuk kifejezni. Efelé valóban a pedagógus-életpálya egy első lépés volt.

És nagyon fontosnak tartjuk azt is, hogy a férőhelybővítés nemcsak azért egy fontos dolog, mert így a dolgozó szülőknek van lehetősége arra, hogy amíg ők dolgoznak, addig a gyermeket el tudják valahol helyezni, hanem nyilvánvalóan ez egy indirekt női foglalkoztatást segítő lehetőség is, hiszen, ha több a férőhely, annál több kisgyermeknevelővel is számolhatunk. Tehát a férőhelybővítés direkt és indirekt módon is munkahelyet teremt.

A térítési díj kapcsán azt látjuk, hogy per pillanat az önkormányzatoknak közel 40 százaléka az, amelyik egyáltalán alkalmaz vagy kér térítési díjat. Én azt gondolom, hogy a gyed extra kiterjesztésével nyilván egy pluszlehetőséget is biztosítottunk a dolgozó szülőknek. Úgyhogy annak ellenére, hogy nem annyira nagy létszámban kéri ezt a térítési díjat és egyébként a mértéke is elenyésző, és ahol erre nincsen mód, ott -

szerintem - a hátrányos helyzetű, RGYK-s gyermekeknél nem is kérhetnek egyébként térítési díjat vagy nagycsaládosoknál. Úgyhogy én azt gondolom, hogy nem olyan nagy mértékű a térítési díj alkalmazása.

A hátrányos helyzetű gyermekeknél a tervek szerint egy differenciált finanszírozás valósulna meg. Tehát a területi egyenlőtlenségeket ily módon is szeretnék csökkenteni, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek esetében differenciált a finanszírozás.

Hogy hol jöttek létre az elmúlt időszakban férőhelyek? A konvergenciaregióban nagyon nagy számban, Dél-Magyarországon, Délkelet-Magyarországon, sok férőhely létrejött Közép-Magyarországon is, ugyanakkor a következő időszakban, azt látjuk a mostani hétéves uniós fejlesztési ciklusban, hogy sokkal inkább a konvergenciaregióban fognak létrejönni ezek az új férőhelyek, már csak azért is, mert a közép-magyarországi régióra jóval kisebbek a források, illetve azt látjuk, hogy ott az elmúlt időszakban nagyon nagy mértékű fejlesztések voltak.

Azt nagyon köszönöm Hoffmann képviselő asszonynak, hogy külön megemlítette a nagyszülők szerepét. Nyilván nem véletlen, hogy a „Nők 40”-et is még 2010-ben bevezette ez a kormányzat. Ezt szoktuk időnként nagymamanyugdíjnak is hívni, tehát valóban az volt vele a cél, hogy a generációk minél inkább tudjanak egymásnak segíteni, és a nagyszülők valóban tudjanak az unokákkal is foglalkozni. Eddig egyébként 150 ezren tudtak elmenni ezzel a - idézőjelben - nagymamanyugdíjjal nyugdíjba.

A munkahelyi bölcsődékkal kapcsolatban. Valóban mi is fontosnak tartjuk, hogy minél több olyan közintézmény legyen, amely példával jár elő. Mindenképpen ezen vagyunk. Illetve úgy látjuk, hogy egyre inkább nagyobb a nyitottság e tekintetben. Például az EMMI-ben - csak hogy egy példát mondjak a saját házunk tájáról - a nyári időszakban hat héten keresztül folyamatos nyári táboroztatást biztosítottunk az EMMI dolgozóinak.

Az iskoláskorúak. A családi napközik 14 éves korig elláthattak gyermekeket, ezt ezután is megtehetik, hogyha napközbeni gyermekfelügyeletté alakulnak át. Úgyhogy erről nem beszéltem a felvezetőmben, de valóban egyrészt ennek a törvénymódosításnak van egy része, ami a három év alatti gyermekekre vonatkozik, ezek a bölcsődék különböző formái, illetve van a napközbeni gyermekfelügyelet, amely gyakorlatilag a családi napközi 3 év feletti gyermekekre vonatkozó tevékenységét fedi le, és megmaradt az alternatív gyermekfelügyelet a korábbiakhoz hasonlóan.

Igyekeztem mindenre válaszolni. Köszönöm szépen a kérdéseket és a felvetéseket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem tudom, hogy van-e még kérdés vagy hozzászólás a bizottság részéről? *(Jelzésre:)* Akkor dr. Szél Bernadett!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm. A másik témával, a családbarát közintézményekkel kapcsolatban szeretnék, elnök asszony, egy felvetéssel élni, ha most itt van a helye. *(Az elnök bólint.)* Én nagyon köszönöm, hogy ez felkerülhetett napirendre, mert szerintem, ez egy olyan téma, amelyről méltatlanul keveset beszélnek azok, akik ezt a rendszert működtetik. Tehát én azt gondolom, ha egy kormányzat családbarát módon kíván működni, akkor fontos az, hogy azt a szférát, amit az adófizetők forintjaiból tartunk fenn, azt ennek megfelelően alakítsák át. Az átalakítás

az elmúlt években az én észrevételezésem szerint nem pozitív irányba, hanem negatív irányba történt meg, és én erre szeretném az önök figyelmét felhívni, hogy én azt gondolom, hogy az állam mint munkáltató és mint szolgáltató, hogy hogyan teljesít, muszáj megvizsgálni, és az EMMI, azt gondolom, élen tudna járni ebben a kérdésben.

A helyzet az, hogy szerintem, nem várhatunk el a versenyszférától sem túl nagy teljesítményt abban az esetben, hogyha azt, amire a legnagyobb befolyása van a kormánynak, tehát az állami szférára, azt nem úgy alakítja át, hogy a saját elveinek, tehát a kormányzati elveknek megfeleljen. Én évek óta beszélek erről a témáról, de most letettünk egy olyan javaslatcsomagot, amelyben - azt gondolom - egy csomó olyan felvetés szerepel, ha amit az EMMI megfontolna és megvalósítana, akkor egy hatalmas előrelépés történne ezen a területen.

Itt szeretném előhozni azt, hogy említette helyettes államtitkár asszony, hogy a férőhelyek azért is fontosak, mert a nők számára a foglalkoztatáshoz egyfajta lehetőséget biztosítanak. Ez teljesen logikus: az ember nem lehet egyszerre két helyen. Viszont vannak olyan foglalkoztatási formák, és itt kifejezetten a rugalmas munkavégzésre gondolok, amelyek, ha el tudnának ebben az országban terjedni, akkor - én úgy fejezem ki magam - a családok sokkal kevesebb feszültséget kellene hogy megéljenek. Tehát jelenleg egy olyan rendszerben élünk - és ezzel semmi újat nem mondok el -, ahol egy miniszter büszke lehet arra, hogy nem családbarát módon működik az általa vezetett minisztérium, 10 órás munkanapot vezetett be úgy egy miniszter, hogy közben azt mondja, hogy családbarát kormány tagja. Ezt, szerintem, önök nem hagyhatják szó nélkül, és ebben a javaslatcsomagban, ezt direkt azért is szedtem össze és tettem le az asztalra, hogy lássák azt, hogy igen, Magyarországon is előre lehetne lépni ezen a területen. Teljesen logikus például - és ilyen javaslataim vannak -, hogy át kellene tekinteni az összes státust, ami van, tehát a különböző munkaköröket a közszférában, megvizsgálni azt, hogy hol lehet atipikus munkavégzést végezni, hol nem, és ahol lehet, önök tudnának segíteni ezeknek az intézményeknek, hogy ezt elkezdjék használni. Attól kezdve meg már joggal lehet elvárni, ha megkapták a munkáltatók a segítséget ahhoz, hogy használják, hogy utána használják is.

Szeretnék még egy dolgot itt elmondani. Azt tapasztalom, hogy a közszférában a bérek most már hetedik éve befagyasztva vannak, nőtt a munkateher, és akárhogya is nézzük, igazából a fizetések gyakorlatilag csökkentek. Nekem tényleg problémás az, hogy az állam ilyen példát mutat a gazdaság egésze számára és a többi munkáltató számára. Több ajánlásom van ebben a határozati javaslatban, de mindegyik mögött egyfajta szemléletváltás áll. Azt gondolom, ebben a bizottságban is beszélni kell erről, és ha azt mondjuk, hogy családbarát módon szeretnénk gondolkodni az országról - és akkor én kiválasztottam egy szegmensét, amire van nagy ráhatás, tehát mondjuk, a közszféráról -, akkor fontos, hogy a családbarátság ne csak arról szóljon, hogy a kisgyermekes nőknek milyen akrobatamutatókat kell elvégezni annak érdekében, hogy társadalmilag hasznosak legyenek, ahogy itt kormányzati, számomra nagyon kellemetlen megfogalmazásban elhangzott, hanem arról kell hogy szóljon, hogy a család minden egyes tagjának lehetőséget biztosítunk arra, hogy részt vegyen úgy a munkában, mint a magánéletben.

Nekem ezzel kapcsolatban muszáj az önök minisztériumát kritizálnom, mert azt gondolom, nem mehet tovább, hogy elnézzük azt, hogy úgymond a gyermekeknek azt mondjuk, hogy anya csak egy van, mert a gyermekeknek az apához is joguk van; nagyon szeretném látni ezt a szemléletváltást a minisztériumon. Nagyon köszönöm, hogy önök

itt vannak, és tudunk ezekről a kérdésekről beszélni, mert ez megint egy olyan téma, ami szerintem túl kell hogy mutasson pártpolitikai csatározásokon, és amiben nagyon komoly együttgondolkodásra van szükség. Szerintem ennek a bizottságnak ebben partnernek kell lennie - valakinek van személyes tapasztalata is ebben a bizottsági tagok közül, tehát megélte, itt Hoffmann képviselőtársunk is elmondta az ő saját tapasztalatait, de akár van, akár nincs -, mert a saját társadalmi felelősségünk képviselőként mindenképpen az, hogy az ország ilyen szempontból egyről a kettőre lépjen. Azt gondolom és kérem, olyan szemmel fogadják majd a tárcánál ezt a javaslatcsomagot, amelyet letettem az asztalra, hogy ebben tényleg az a szemlélet tükröződik, amellyel ezt az országot közelebb lehetne vinni azokhoz a célokhoz, amelyekről most így helyenként hallok szavak szintjén, de nem látom mögöttük a cselekvést.

Egy dolgot szeretnék innen kiemelni és ez nekem szívügyem: Varga miniszter úr volt az, aki a miniszteri meghallgatásakor - sosem felejttem el - azt mondta a nemek közti bérszakadékról, hogy az a piacgazdaság velejárója, és a mai napig nem korrigálta magát a miniszter úr. Nem a piacgazdaság velejárója a nemek közti bérszakadék, hanem egy olyan állapot, aminek a megszüntetésére törekedni kell, és ez Magyarországon jelenleg nő. A közsférában is van bérszakadék, és engedje meg, helyettes államtitkár asszony, hogy felkérjem önt arra, nézzék meg, ez hogyan lehet! Hogyan lehet, hogy ahol vannak besorolások teljesen egyértelműen, még ott is jelentkezik ez, és a gazdaság egészét ennyire áthatja ez a teljesen igazságtalan dolog? Ez azt jelenti, hogy mi, nők kevesebbet keresünk, kevesebb nyugdíjunk lesz csak azért, mert nők vagyunk. Szerintem ez egy olyan racionális dolog, hogy ezt megszüntessük, aminél racionálisabbat én nem tudok egyszerűen mondani.

Szeretném önöket arra kérni, hogy ezt vegyék komolyan, mert a XXI. században egyszerűen nem lehet ilyen hozzáállást tanúsítani, hogy ez a piacgazdaság velejárója. Hát a gyermekmunka is az volt, mégis meghaladtuk! Kérem, a minisztertársaikat kapacitálják arra, hogy vegyék komolyan ezt a kérdést. Köszönöm.

ELNÖK: Más hozzászólás vagy kérdés van-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Helyettes államtitkár asszony, akkor engedje meg, hogy először még én reagáljak egy-két dolgot arra, ami, azt gondolom, az albizottság tagjaira, a politikusokra tud tartozni, illetve ügyrendi jellegűek!

Az egyik: kezdem a legutolsóval, amit Szél Bernadett felvetett a bérezéssel kapcsolatban történetesen a közsférában. Fogunk vele foglalkozni, és a helyettes államtitkár asszonynak is előbb-utóbb egy másik nagyon fontos munkamegbeszélésre kell mennie, úgyhogy kérem, ezt a témát ne most tárgyaljuk végig, meg azért is, mert az egyik albizottsági ülésünkön pontosan az egyenlő bérezésről, illetve a bérkülönbségekről fogunk beszélni, külön a gazdasági szférában és külön az állami szektorban.

Most csak annyi megjegyzés lenne, hogy elméletileg nem lehetne különbség, ezt tudjuk jól, úgyhogy ha ilyet tud, akkor azon az ülésen majd ezt végig tudjuk beszélni. A bértábla szerint a végzettségtől, a munkában eltöltött időtől függ az, hogy milyen a bérezés, és nem attól, hogy nő vagy férfi. Magában a rendszerben ilyen nem lehetséges, de ha ilyen van, akkor tárja elénk, hogy hol lát ilyet, elméletileg ez nem lehet és nem lehet.

A másik. Úgy látom az asztal körül ülőknél, hogy a célokban egyetértünk, tehát abban a célban - és jó, hogy nincsen vita közöttünk a célokban, ez már előremutató dolog, itt vita maximum abban van, hogy hol tartunk a célok megvalósításában. Én azért azt túlzásnak gondolom, amit Szél Bernadett képviselőtársam elmondott, hogy sehol se és csak a szavak szintjén családbarát ez a kormány, hiszen ha csak a családi adókedvezményről beszélünk, ha csak a gyed extra bevezetéséről és annak különféle formáinak a bevezetéséről beszélünk, ha csak a ma elhangzott bölcsődei férőhelyek bővítéséről beszélünk, ha arról, ami ma konkrétan elhangzott, a pedagógus-életpályamodellhez csatlakozó bölcsődei gondozók béremeléséről beszélünk vagy ha a családi otthonderemtési kedvezményről beszélünk - és most csak néhányat emeltem ki -, akkor ezek nem szavak szintjén vannak, hanem ezek működő, az utóbbi években bevezetett nagyon jelentős lépések és tettek. Abban lehet közöttünk vita, hogy ez vajon sok vagy kevés, de az, hogy ez semmi, azt gondolom, így nem helytálló.

Abban is vita van közöttünk, legalábbis én úgy gondolom, amikor azt kéri számon ellenzéki képviselők a kormányon és a minisztériumokon, hogy miért nem jár elől családbarát közintézmény létesítésével, minisztériumi bölcsődék és óvodák létesítésével egyik vagy másik minisztérium. Én ezzel azért vitatkozom, mert szerintem legutoljára kell a vezetőknek ezt a kérdést a saját alkalmazottaiknak, saját magunknak meg a képviselők részére megoldani, elsősorban az ország egészére kell fókuszálni, és ha már ott megoldottuk ezt a helyzetet, azt gondolom, legutoljára jöhet ez a lépés.

És akkor ezen rövid hozzászólás után megadom a szót a helyettes államtitkár asszonynak.

FŰRÉSZ TÜNDE helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, nagyon röviden szeretnék csak reagálni. Egyrészt a rugalmas foglalkoztatási formák kapcsán kérem a tisztelt képviselő asszonyt, kövesse majd a most hamarosan kiírásra kerülő uniós pályázati lehetőségeket. Azt gondolom, itt nagyon átütő dolgok fognak történni.

Az állami példával kapcsolatban azt gondolom, illetve azt látom, hogy igenis van olyan minisztérium, amelynek a földszintjén van gyermekfelügyelet, a kormányhivatalokban mindenütt van játszósarok, illetve van a gyermekeknek kialakított hely, vagy akár beszélhetnék a „családbarát munkahely” pályázatról is, most már az idei évben több százas nagyságrendben jelentkeztek a pályázatra költségvetési szervek.

Nagyon sajnálom, hogy a képviselő asszony nem fogadta el a meghívásunkat a Budapesti Demográfiai Fórumra, hiszen ennek az elején levetítettünk két kisfilmet, az egyik pontosan az apák szerepéről szól. (*Ikotity István távozik az ülésről.*) Azt gondolom, ez a szemléletformálás valóban nagyon fontos, nagyon fontosnak tartjuk az apák részvételét a családi életben. Ha nem tudott eljönni, úgy gondolom, akkor majd az elkövetkezendő hetekben fog találkozni ezzel a filmmel a médiában.

Végezetül engedjék meg, hogy Balog Zoltán emberi erőforrások miniszter úrtól idézzek egy mondatot, amely körülbelül egy hónapja hangzott el egy konferencián, így hangzik: „Az édesanyák a legjobb munkaezők.” Köszönöm szépen.

Az ülésen megjelent civil szervezetek és szakszervezet képviselőinek hozzászólásai

ELNÖK: Köszönöm szépen. Végezetül három civil szervezet jelezte, hogy röviden szeretne hozzászólni. *(Jelzésre:)* Négy? Akkor, ha megoldható, tényleg nagyon röviden. Ha - ahogy elmondtam az elején is - ennél bővebben szeretnék a programjukat, a célkitűzéseiket vagy javaslataikat megfogalmazni, azt mindig nagyon szívesen fogadjuk, akár írásban hosszasan is, és ezt mi az albizottság e-mail címére várjuk, és a tagok meg fogják kapni.

Talán akkor jelentkezési sorrendben. Kezdjük onnan! *(Jelzésre:)* Még nem szavaztunk. Akkor most szavazzunk! Egyben szavazhatunk, ugye? *(Dúró Dóra: Igen. - Szavazás.)* Öt igen.

Dr. Mátay Katalin elnök (Magyarországi Családi Napközik Közhasznú Egyesület) hozzászólása

DR. MÁTAY KATALIN elnök (Magyarországi Családi Napközik Közhasznú Egyesület): Tisztelt Albizottság! Tisztelt Képviselő Asszonyok! Mátay Katalin vagyok, a Magyarországi Családi Napközik Közhasznú Egyesület elnöke.

A családi napközik évek óta... - nem is évek óta, két éve érzik azt, hogy valamiféle változások lesznek, hiszen a köznevelési törvénnyel számunkra is egyértelművé vált, hogy az általunk gondozott iskolás- és óvodáskorú gyerekek nagy százalékban el fognak kerülni a családi napközikből. A tavalyi évben a KSH adatai alapján a férőhelyszám és a gyereklétszám egészen biztos 2015-re megváltozott, tehát iskolás- és óvodáskorú viszonylag kevés van. Tehát a bölcsődéskorú gyerekek azok, akik jelen pillanatban is nagy többségben gondozhatók a családi napköziben.

Amikor a törvénytervezetet megkaptuk és áttekintettük, való igaz, hogy az első reagálás az volt, hogy elveszik a nevünket. Most szombaton volt egy nagyobb lélegzetű szakmai összejövetel, szakmai tanácskozás az egyesületünk szervezésében, ahol a többség a családi napközi név mellett kardoskodott, de meg kell hogy mondjam, hogy elég nagy százalékban volt az a vélemény, hogy nem olyan rossz a családi bölcsőde elnevezés, mert 3 év alatti gyerekeket fogunk gondozni, és nagyon sok szülő eleve azt mondta a közbeszédben, hogy viszi a bölcsikébe a gyereket, nem családi napközit mondott, hanem bölcsikét mondott. Tehát tulajdonképpen nincsen nagy tiltakozás a névváltoztatás ellen.

Aminek mi örülünk, az az, hogy helyet kaptunk a 3 évesek ellátásában, és nagyon örülünk annak, hogy az önkormányzatokat felelősségvállalásra készíti a törvény a kistélepülések vonatkozásában is. Ez nagyon nagy segítséget jelent, mert reményeink szerint a kistélepüléseken létre fognak jönni családi bölcsődék, hiszen köztudott, legalábbis a szakmában ez köztudott, hogy jelen pillanatban a legrugalmasabb szolgáltatási forma a családi napközi, amelyik nagyon jól tud reagálni a különböző foglalkoztatási formákra is, és reméljük, hogy a jövőben is ez lesz a jellemző ránk.

A szülők nagyon elégedettek, hiszen 2009-ben történt egy szakhatóság által dotált felmérés, ezt a hasonló körülmények között az egyesület 2013-ban megismételte. Tehát a szülők nagyon nagy elégedettséget mutattak a felmérésekben a családi napközi iránt.

Amit mi kérünk, és amit mi kértünk a törvénytervezet kapcsán, az az, hogy segítsenek bennünket abban, hogy egy kicsit magasabb legyen a felkészülési idő a családi napközire, hiszen sok vád ért bennünket, hogy nincsen megfelelő végzettsége a

családinapközi-szolgáltatóknak. Én húsz éve végzek felkészítő tanfolyamokat, illetve oktatok, és merem mondani, hogy a szolgáltatók 90 százaléka valamiféle felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Viszont az való igaz, hogy a 40 órás tanfolyam kevés, tehát szeretnék, hogyha ez magasabb lenne, és szeretnék, hogyha ehhez egy továbbképzési rendszer is csatlakozna, hogy ne csak egy felkészítő tanfolyam legyen, hanem folyamatában kapjanak szakmai információt az emberek.

Örülünk annak, hogy a hálózatosodást támogatja a törvénytervezet. És az sem baj, hogyha egy fenntartó három családi napközit működtet, hálózatban kell szervezni, de azt kérjük, hogy a hálózatokban kötelező koordinátor béréhez egy kis hozzájárulást lehessen kapni, mert nem termeli ki a családi napközi vagy a családi bölcsőde ezeknek a szakembereknek a bérét, hiszen ezek a szakemberek felsőfokú végzettségű, tehát kisgyermek-neveléshez, -gondozáshoz értő emberek kellene hogy legyenek.

Az átmeneti rendelkezésekben azt kértük és azt kérjük, hogy azok a családok, illetve azok a gyerekek, akik óvodai felmentés után családi napköziben kezdték el a nevelési évet 2015-ben, azoknak legyen lehetőségük 2017. augusztus 31-éig normatívával támogatva ott maradni a családi bölcsődékben, hiszen az méltánytalan lenne, hogyha két évet szerettek volna, egy év után esetleg érdekeikkel ellentétben óvodába kelljen menni.

A másik, amire szeretném felhívni a figyelmét a minisztériumnak, illetve a szakhatóságnak, hogy 2000 és 2015 között európai uniós pályázattal jöttek létre családi napközik, illetve most is indulnak családi napközik, amelyek hét férőhellyel és széles korcsoporttal indultak vagy indulnak, így kapták a pályázati támogatást, hogyha ezek családi bölcsődévé alakulnak, akkor a működési feltételeikben hogyan és mint tudják őket segíteni, hiszen öt év fenntartási időt vállaltak a pályázati programban.

Körülbelül ez az, amit mi nagyon szeretnénk. Aztán majd a végrehajtási rendeletek kapcsán szeretnénk, hogyha a véleményeinket a részletekben is meghallgatnák és figyelembe vennék. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a javaslatokat és a hozzászólást. Nem tudom, helyettes államtitkár asszony most szeretne rá válaszolni... *(Fűrészt Tünde jelzésére:)* Vagy majd a végén, ha van olyan, amire kíván reagálni, akkor megköszönjük.

Ki lesz a következő? *(Jelzésre:)* Akkor haladjunk arról, jó?

Szűcs Viktória elnök (Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete) hozzászólása

SZŰCS VIKTÓRIA elnök (Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete): Jó napot kívánok! Üdvözlök mindenkit! Szűcs Viktória vagyok, a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete elnöke. Köszönöm, hogy itt lehetek, és végighallgattam az ezzel kapcsolatos diskurzust.

Magáról a koncepcióról a szakszervezetünk álláspontja, amit meg is küldtünk a minisztériumba, hogy a keretrendszerében támogatandónak tartjuk. Nagyon örülünk nagyon sok kezdeményezésnek, gondolok itt az egységes óvodák, bölcsődék átalakítására mini bölcsődévé, illetve magának az egész koncepciónak a kialakításában, hogy a kistélepüléseken is férőhelyek tudnak kialakulni az önkormányzatok bevonásával. Erre vonatkozóan megfogalmaz a javaslat pontos kritériumokat, amiket, azt gondolom, nekem most itt nem tisztem megemlíteni.

Viszont a vidéki és a fővárosi települések gyerekállományát mindenféleképpen, azt gondolom, egy szinten szükséges kezelni. Gondolok itt arra, hogy amikor majd a végrehajtási rendeletek készülnek, és a személyi és tárgyi feltételek kialakításra kerülnek, ne tegyünk különbséget, hogy valaki vidéken veszi igénybe az ellátást vagy akár a fővárosban. Itt akár egy képesítési feltétel, ami itt elhangzott egy 40 órás tanfolyam vonatkozásban, hogy ezt mindenféleképpen kevésnek tartjuk. Már csak az Alaptörvény szellemiségét is ideemlítve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi és szellemi fejlődéshez. Úgyhogy én bízom abban, hogy a végrehajtási rendeletek ezzel kapcsolatosan is majd követik akár a mi javaslatainkat is.

Talán itt megragadnám az alkalmat, hogy megköszönjem azt a lehetőséget, hogy volt erről egyeztetés a minisztériumban, és remélem, ez tud intézményesülni, hiszen 2010 óta nem volt rá példa, hogy egyeztetés legyen. Azt is gondolom, hogy nagyon sok mindent meg tudunk beszélni.

Ami számunkra még fontos és a szülők számára nagyon fontos, az a sérült gyermekek ellátása. Maga az anyag szót említ róla, és kifejezetten visszaköszön minden ellátástípusnál az SNI-s gyermekek fogadása, viszont nem tudok elmenni a mellett a dolog mellett, hogy maga a sérült gyerekek ellátása a jelenlegi új rendszerben - bármilyen szép is volt erre vonatkozóan a jogalkotói szándék, a gyakorlatban ez nem így működik és akadozik. Éppen tegnap jött ki az ombudsmannak egy jelentése ebben a témában, bár idősebb korosztályt vizsgált, de azt írja le, hogy nem kapják meg a gyermekek a megfelelő fejlesztési órákat a Pedagógiai Szakszolgálattól. Szeretném elmondani, hogy a bölcsődék 1986 óta végeztek korai fejlesztést, ami a köznevelési rendszer átalakításával átalakult, és igazából ma már nem végezhetnek. Ezt a nagyon fontos feladatot hoznám ide, hogy érdemes lenne ezt újragondolni, hogy hogyan is tudna visszakapcsolódni ebbe a nagyon-nagyon fontos munkába a bölcsődei intézményellátás hálózata.

A javaslat többfajta ellátást mutat be számunkra, és én azt hiányolom egy picit, hogy ennek a szakmai összefogása hogyan lesz majd, hiszen az oktatásnak is megvan az a csúcshintézménye, ami összefogja a szakmaiságát az intézményeknek. Itt most van 4+2 ellátástípus, és itt is a szakmai láb megerősítésére szerintem nagy szükség lenne, hiszen nem mindegy az, hogy az egyes ellátásokban milyen típusú szakmai munka történik. Itt most kifejezetten a módszertanokra gondolok, akik kutatás-fejlesztést is tudnának végezni adott esetben, és a koragyerekkori intervenciós centrumok a főiskolai képzésben is nagyon nagy szerepet tudnának betölteni a gyakorlóléhelyek tekintetében.

Én örülök az elnök asszony hozzászólásának, amikor a kisgyermeknevelők fontosságáról beszélt és erről a szakmai munkáról, hogy ez valóban nem gyermekfelügyelet, hiszen akkor biztonsági öröket is tehetünk akár - enyhe sarkítással - a gyermekek mellé, és akkor felügyeletben van részük. Ez ennél sokkal több, én is azt gondolom, és külön örülök annak, hogy a múlt héten a népesedési kerekasztalon Botos Katalin, a Professzorok Batthyányi Köréből - ő egy ismert, elismert személyiség - azt mondta, hogy mennyire fontos ennek az életkornak a nevelése, és hogy már közgazdasági szempontból is látszanak azok az eredmények és hatások, hogy megfelelő képzettségű személy foglalkozik ezekkel a gyermekekkel. Valóban ez a korosztály nem arról az intézményesített nevelésről szól, mint például az óvodapedagógia, hanem egy más típusú nevelésről, de mindenféleképpen megalapozza az emberi kiteljesedés alapjait az intézményi munka során.

Végül én is magamnak - ha itt felmerült a bér, és nem szeretném erre elvinni a témát. Egyrészt üdvözljük azt, hogy az a kör, az a 10 százalék bejuthatott a pedagógus-életpálya alá, viszont szeretnénk nagy felkiáltójellel, aláhúzással, vastagon kijelölni, hogy a szakdolgozók 90 százalékát sajnos nem érinti ez az intézkedés. Támogatom azt az elnök asszony által felvetett javaslatot, amely a képzésükre vonatkozik, akár úgy, hogy a főiskoláknak legyen egy keretszámuk, például 500 fő, ahol ingyenesen el lehet végezni a főiskolai képzést, és a bérezésük is mihamarabb bekerülhessen a pedagógus-életpálya alá a felsőfokban, de addig, amíg ez nem történhet meg, véleményünk szerint a középfokú pedagógus-életpálya kiterjesztése mindenféleképpen megoldást jelenthet, és akkor talán megszűnne az is, hogy egyazon munkakörben lévő kollégáknál vizsgálnia kell a munkáltatónak, hogy hova tartozik és milyen bérrendszert alkalmaz, mert azt gondolom, ez az Alaptörvény szellemiségének sem felel meg.

Ha szabad egy vég gondolatot zárásul. A bölcsődei szakmai munka mellett legalább olyan fontos az élelmezés, a gyermekélelmezés. Ma itt elhangzott többször az ingyenes gyermekétkeztetés, amit üdvözlünk, de én azt kérném a bizottságtól, hogy ne feledkezzünk meg az élelmezésben dolgozókról sem, hiszen azok nélkül a dietetikusok, élelmezésvezetők, szakácsok, diétás szakácsok nélkül nem valósulhatna meg az a program, amit a kormány erre felépít, és tényleg ne legyünk abban, hogy mire 2017-ben ez a koncepció elindul, addigra sajnos lasszóval se lehet fogni ebbe az ágazatba dolgozókat. Ez egy nőbizottság, és azt gondolom, a nőbizottságnak kifejezett feladata is tud lenni, hogy a nők bérezését egy kicsit jobb perspektívába helyezze.

Tényleg köszönöm szépen az itt elhangzottakat, és bízom azért abban, hogy lesz további egyeztetés a végrehajtási rendeletekről, amelyekhez majd küldünk javaslatokat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a hozzászólást és a javaslatokat is. Most akkor a harmadik hozzászólónkra kerül sor.

Alföldi Andrea elnök (Magyar Nők Szövetsége) hozzászólása

ALFÖLDI ANDREA elnök (Magyar Nők Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Bizottság! Köszönöm, hogy hozzászólhatok és köszönöm a meghívást. Alföldi Andrea vagyok, a Magyar Nők Szövetségének elnöke.

Egyetlenegy rövid hozzászólást szeretnék tenni, pontosabban a helyettes államtitkár asszonyt szeretném megerősíteni, illetve arról tájékoztatni a bizottságot, hogy a Széchenyi 2020 pályázati rendszerben a VEKOP-, TOP-bizottságban, illetve más bizottságok ellenőrző bizottságában a Magyar Nők Szövetsége látja el a társadalmi nemek egyenlőségi és esélyegyenlőségi képviselőjét.

Szeretném elmondani a felvetett kérdésre, amit Szél Bernadett képviselő asszony tett, hogy az irányító hatóság minden egyes javaslatunkat elfogadta, tehát a távmunkára, a rugalmas munkára, a női foglalkoztatásra vonatkozó részekben, illetve értékelési kritériumi rendszerekben pluszpontok fognak járni azoknak a pályázóknak, önkormányzatoknak, illetve gazdasági társaságoknak, amelyek kiemelten, illetve a pályázatukban külön fejezetben fognak női, illetve esélyegyenlőségi szempontokkal foglalkozni, és szerintem ez nemcsak a VEKOP- és a TOP-, hanem a GINOP-, illetve más jellegű bizottságokban is, pályázati kiírásokban is meg fog jelenni.

A horizontális szempontok szabályzatát pedig, ami eddig nem volt, január 1-jével fogja az irányító hatóság, illetve a monitoring bizottság megszavazni. Kírtuk a

honlapunkon, hogy erre még lehet módosító indítványokat tenni. Az irányító hatóság részéről nagyon pozitívan állnak hozzá a civil szervezeti javaslatokhoz, úgyhogy női érdekképviselőként semmilyen akadályba nem ütköztünk, így ezen prioritási szempontok és értékelési szempontok esetében remélhetőleg a pályázatok értékelésénél, illetve a pályázatoknál, akik pályázatot írnak, már fogják látni, hogy milyen pozitív elmozdulás van ezen a területen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a hozzászólást. Akkor a mai utolsó felszólalónkra kerül sor.

Keveházi Katalin (JÓL-LÉT Alapítvány, Magyar Női Érdekvégyenesítő Szövetség) hozzászólása

KEVEHÁZI KATALIN (JÓL-LÉT Alapítvány, Magyar Női Érdekvégyenesítő Szövetség): Jó napot kívánok! Én is igyekszem rövid lenni, hogy ne raboljam az idejüket. Keveházi Katalin vagyok, a JÓL-LÉT Alapítvány vezetője, illetve a Magyar Női Érdekvégyenesítő Szövetség szakértője.

Egyrészt szeretném hangsúlyozni, hogy alapvetően az irányokkal teljes mértékig egyet tudok érteni, amelyek a javaslatokban szerepelnek, de hangsúlyozom, hogy alapvetően. Azt gondolom, a női foglalkoztatás és a biztonságos gyermekelhelyezés összefüggése nagyon sok szempontból társadalmi szemlélet kérdése is. Ha most nagy vonalakban szeretnék csak hozzászólni, azt gondolom, akkor az a megállapítás, hogy Magyarországon maximum 20-25 százalékos igény lesz a gyermekelhelyezésre, nem elég ambiciózus terv a női foglalkoztatás és a nők társadalmi részvétele szempontjából. Ez a 33 százalékos részarány-célkitűzés olyan európai uniós tagországokra lett megállapítva, ahol a női foglalkoztatás ezekben a korcsoportokban is 70-80 százalékos lehet akár. Tehát azt gondolom, ne kelljen megállnunk ennél a 20-25 százaléknál, hanem kövessük tovább a barcelonai célkitűzéseket.

Nagyon-nagyon fontosnak gondolom azt is, hogy a munkahelyi bölcsődék létrehozásának ösztönzése is napirenden van. Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy külön érdemes lesz odafigyelni a kkv-kra mint legnagyobb foglalkoztatókra, akár a női vállalkozásokra, mint olyanokra, akik picik, alacsony költségvetésből működnek. Azt gondolom, hogy ez egy jó lehetőség akár a női munkahelyteremtésre is, lehet a kkv-kat is bátorítani akár helyi összefogásokra.

Igen, a területi egyenlőtlenségek felszámolása is nagyon fontos. Ott, ahol nincsen igény a bölcsődékre, ott alapvetően foglalkoztatási problémák és szemléleti problémák vannak. Úgyhogy azt gondolom, hogy csak komplex stratégiai módon lehet ehhez a kérdéshez hozzányúlni.

És akkor két szempontot szeretnék behozni, de erre ma már, szerintem, nem lesz idő, hogy a családbaráttságban, azt gondolom, a nők gondozási tevékenységének legszélesebb körű értelmezésére van szükség, mert ma már később vállalnak a nők gyermeket, és ezek a szendvicsgenerációk, amelyek ma gyermeket vállalnak, és a nőkre hárul nem csak a sérült családtagok gondozása, de az idősek gondozása is, ezért mindenféle gondozási infrastruktúra bővítése kardinális a családbaráttság szempontjából.

Felmerült itt a béregyenlőtlenségek kérdése, szerintem, ez is nagyon-nagyon fontos, hogy erről akár egy külön bizottsági ülés legyen, megfelelő vizsgálatokkal, az

adatok mérésével, merthogy Magyarországon nő a béregyenlőtlenség. Úgyhogy ez ügyben is számíthatnak majd a részemről is javaslatokra. Köszönöm szépen.

Elnöki zárszó

ELNÖK: Köszönjük szépen a javaslatokat és a hozzászólásokat. Két rövid megjegyzés még kikívánkozik belőlem. Az egyik az, hogy valóban, ez megnyugtató lehet talán, hogy a munkatervünket elfogadtuk az elmúlt ülésen és benne van a foglalkoztatással kapcsolatos napirend, úgyhogy erre sor kerül. Szeretettel várjuk az ülésre. És a javaslatait mindenkinek köszönöm szépen.

A másik pedig az, hogy ma azon vitatkozni, hogy 25 százalék vagy 30 vagy 31 vagy 32 vagy 33 legyen: először a 25-öt kell nyilván elérni. Tehát ha 33-ra lesz szükség, akkor nyilván azt tűzzük ki célul, de először a 25-öt kell elérni, és ha akkor körülnézünk, megvan, utána lehet további lépésekben gondolkodni.

Nem tudom, van-e még hozzászólás, reakció? *(Nem érkezik jelzés.)* Amennyiben nincs, nagyon köszönöm mindenkinek a részvételt, az értékes gondolatokat.

Egy kiegészítést még azért hadd mondjak el, hogy a ma beterjesztett javaslatot a Népjóléti bizottság mint kijelölt bizottság fogja majd tárgyalni. Érdeemes elmenni arra a bizottsági ülésre is az olyan javaslatok megtétele kapcsán, amely ma itt elhangzott, főleg a civil szervezetek, szakszervezet részéről, hogy ott is nyoma legyen. Az majd a következő napokban, hetekben fog sorra kerülni. Mi azt tudjuk mondani, hogy amikor a mi jegyzőkönyvünk elkészül, akkor ez nyilvános, ezt nyilván a Népjóléti bizottság rendelkezésére is tudjuk bocsátani, csak féltő, nehogy az legyen, mire a mi jegyzőkönyvünk hiteles lesz, addigra már a bizottság megtartotta esetleg az ülését. Ezért hívom fel a figyelmet, hogy érdemes oda is elmenni és ennek a törvénynek a vitájában ilyen módon részt venni.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen még egyszer és utoljára helyettes államtitkár asszonynak és a minisztérium képviselőinek, államtitkárság képviselőinek, a civil szervezeteknek, a szakértőknek és az albizottság tagjainak a mai hosszú munkáját. Jó pihenést kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 3 perc)

Dunai Mónika
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Szűcs Dóra és Podmaniczki Ildikó